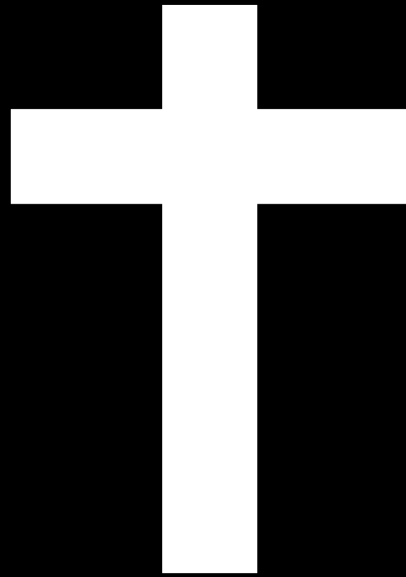

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Biblie
Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-03-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 22 Mar 2025
6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuče dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj.

² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur vâzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.*

³ Aša šă ju mam ângândit dăm elși pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile.

⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkriđală dă vorbilje dă šje u fost ânvăcat kă aj aje anume.

Anđalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kând kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta.

* **1:2** jej âs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elși pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenci trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăde prinos alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. § **1:11** desna parci lok hundi anđalu are pă lok dă čast

⁶ Amăndoj âs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toci zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru.

⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kând una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă.

⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡

¹⁰ Šă ântreg narodu ašcripta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje anđalu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parci§ dă žrtvenik hundi are miomiris.

¹² Zaharija kând u vâzut pă anđal tari su ânfrikušatăsă.

¹³ Daje anđalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan.

¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj.

¹⁵ Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt.

¹⁶ Mulc fišjori kari âs Izraelci sur ăntoršji dă rând dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor.

¹⁷ Jăl u meržji âm nenče alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ănțorkă pă eje kari âs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari âs pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabriel kari stăce âm nenče alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje aj anume?”

Tu vejs kā mes aku om bātārn šā bāšāca ame āj isto ām aj.”

19 Anđalu ju āntors vorba: “Numilje amnjov āj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov* sā askultā šje mu spunji, aša mes mānat sā svitesk ku činji šā sāc aduk Hir fālos.

20 Punji mā ureci, kānd mar nu maj ānkrizut dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puče sviti pān šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ām pravā vremi.”

21 Lume ašcripta afarā pā Zaharija, šā sā čudule šje fašji atita dobā ām svetište.

22 Kānd u vinjit afarā nu puče sā svitaskā. Jāl svite ām znakovur šā nu puče sā svitaskā njimika pān šje nu ju su ave kupilu. Šā atunšje ur prišjepi kā u avut vizijā ām svetište.

23 Kānd u završālit vreme dā služba aluj ām Hram, Zaharija u fužjit akasā.

24 Atunšje maj dā pā zāljlje bāšāca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāšā afarā šinšj lunj.† Elizabeta u zās:

25 “Domnu āj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujtat pā minji ku milā šā u lot āndārāt rušānje dām oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

26 Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā anđalu aluj pāšci Gabrijel ām varuš ām Galileja kari sā čamā Nazaret.

27 Jāl u vinjit la fatā ām pār kā su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sā čima Marija.

28 Gabrijel u vinjit šā u zās: “Ānfālušešīci tu kari ješc izabralitā! Domnu āj ku činji! Blagoslovulitā ješc tu āntri mujer!”

29 Marija are uznemirenā dā pozdravu aluj šā je u ānšjirkat sā sā āngāndaskā šje značalešci.

30 Anđalu ju zās alji: “Nuc fijā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā.Š

31 Punji ureci, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišjoru šā tu ji punji numi Isus!

32 Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišjoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sā vladalaskā ka kralju ka kum āj predaku aluj David.

33 Šā jāl u vladalit ām familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!”

34 Marija u āntribat atunšje pā anđal: “Kum poči asta fi kā ju mes fatā ām pār!”

35 Anđalu ju āntors vorba: “Duhu Svānt u vinji pā činji, šā pučere dā Hāl Maj Mari cu astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt šje u fi fātat dā la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov.

36 Punji ureci: Rođakinja asta Elizabeta āj bātārnā šā isto u ave fišjor, kā je nu puče sā ajvi majmult, ali aku āj mar ām šasā lunj dā kānd āj gārjonā.

37 Kā njimika nuj nemoguče alu Dimizov!”

38 Atunšje u zās Marija: “Da ju mā ligizesk ku asta sā fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fijā aša kum tu zāšj.” Atunšje anđalu u fužjit dā la je.

Elizabeta u kunuskut pā kupilu alu Marija dām injimā kā jāl āj Mesija

39 Dovā tri zālji dā pā aje Marija su gātat šā u mers pā kalji, je su āngribit ām unu sat ām Judeja pā đal.

40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ām nontru šā su pozdravalit ku Elizabeta.

41 Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmčāt pā kupilu alji kum tari su miškat ām injimā, šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt.

42 Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješc blagoslovulitā tu āntri mujer, šā blagoslovulitā āj kupilu atov!”

* **1:19** ju mes ku Dimizov ām original skrijā: “kari stā la Dimizov”. Asta āj zās ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dā la Dimizov, ar trābuji sā fijā dovoljan dokaz alu Zahariji. † **1:24** Dā pā šinšj lunj, toc u viđe kā āj gārjonā. Atunšje ominji nu su akāca dā Elizabeta kā inka āj nerotkinjā. ‡ **1:25** Asta āj daje kā sāmce rušānji kā je nu ave kupij. § **1:30** Tu aj aflat la Dimizov milā Idiom “aflā milost” značalešci kā benji ješc apukat dā la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kā cu da mila” ili “Dimizov cu arāta bunjeme aluj.”

⁴³ Adiŝje mes aša bitnă, kă tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjeti-laskă?

⁴⁴ Kă dãm momentu ŝje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miŝkat dă fãluŝajă âm injima ame!

⁴⁵ Blagoslovljenă daje kă tu aj ânkrizut kă ŝje Domnu cu igirit sig-urno u fi!”

Marija slavaleŝci pã Dimizov âm kãncit

⁴⁶ Atunŝje Marija u zãs:

“Duŝa ame äl slavaleŝci pã maj mari Domn,

⁴⁷ ŝã duhu amnjov sã ânãluŝeŝci âm Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kă jãl su ujtat ku milă pã minji pã poniznă ropkinja aluj, aku toci generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,

⁴⁹ daje kă svemogući Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, ŝã numilje aluj aj svânt.

⁵⁰ Pãlãngă totă sãmãnca, Dimizov aj milos pãlãngă eje kari äl poŝtivaleŝci.

⁵¹ Ku mãnă aluj jãl u fãkut pučernjiŝji lukrur.

Jãl u arunkat afară pã eje kari asre ponosnă âm sufljičilje alor ŝã pã eje kari asre umiŝljeni.

⁵² Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dă pã prijestolje, a pã heje kari às ponizni lju riđikatulji.

⁵³ U rãnjit pã flãmãnž ku mãnkari bună, a pã gãzdaŝji lju mãnă ku mãnjlje golji.

⁵⁴ Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj su ânãnditusă dă milă aluj,*

⁵⁵ ka kum u obečalit alu preci anoŝtri dă kãnva

sã fijă pljinj dă milă pãlãngă Abraham ŝã pãlãngă potomku aluj dă erikeŝ.”

⁵⁶ Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj atunŝje su ânitorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăsă

⁵⁷ Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã ajvi kupil, je u fãtat fiŝjor.

⁵⁸ Ŝã kãnd ur auzăt susjedi ŝã njamu kă Domnu are bun pãlãngă je, jej ur vinjit una la je ŝã sã âm fãluŝe ku je ună.

⁵⁹ Kupilu trãbuje sã fijă obrezalit pã optă (8) zuva, ŝã kãnd or vinjit una sã fakă asta, jej gãnde sã aj đe numi Zaharija dă pã tatusu.

⁶⁰ Mumăsa u odbijilit ŝã u zãs: “Nu, jãl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zãs: “Njime dãm njamuc nu u fost čimat dă pã numiljala!”

⁶² Ŝã aša jej ântriba ku znakur pã tatusu alu kupilula, kum su čima.

⁶³ Zaharija u ŝjirut pločică dă skris ŝã u skris: “Ivan aj numilje aluj!” Toc asre âmirac.

⁶⁴ Ŝã dãm ala ŝas Dimizov u dãsvãkut gura alu Zaharija ŝã poçi sã svitaskă. Ŝã jãl dãđe slavă alu Dimizov!

⁶⁵ Atunŝje frika u vinjit pã tot susjedu ŝã âm totă parče dă Judeja pãm đalur ŝã spunje ŝje su dogodulit.

⁶⁶ Toc kari ur auzăt dă aje cãnje âm firi ŝã sã ânãnde: “Ŝje u fi dãm ala kupil? Anume mãnă alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvuleŝci ŝjinji aj Mesija ŝã Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svânt, atunŝje prorokovale ŝã zãŝje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kă jãl u vinjit ŝã sã otkupilaskă pã narodu aluj!

* **1:54** Dimizov nu poçi âmujta. Kãnd aŝ duŝji âm firi, Dimizov sã ânãndeŝci, aje značaleŝci kă Dimizov djeluvuleŝci dă pã obečanje ŝje u dat. Asta sviteŝci dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoŝtri kă u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16 † **1:66** mãnă alu Domnuluj aj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jãl”.

‡ **1:69** Âm original skrijă: “rog dă spasenje pãntru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji sã sã potă branalaskă. Dă Mesija sã sviteŝci ka kum ar fi jãl rog kari ari pučeri sã spasalaskă Izrael ka “ŝjinjiva ku pučeri sã nji spasalaskă.” § **1:69** âm original skrijă: “âm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavaleŝci familija aluj, potomci aluj.

- 69 Jäl u răđikat päntru noj pă spasitelju silni!‡
Däm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.Š
- 70 Asta nju fost spus däm gurälje dä proroci aluj svänc dä känva:
- 71 spasenje dä la dužmanji anoštri šä däm mänj* kari toc nji märzälešći.
- 72 Are milosrdan pälängä preci anoštri, šä u ispunulit savezu aluj svänt.
- 73 Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:
- 74 sä nji izbavalaskä däm mänj alu dužmanj, sä pučenj poslužulenj pä jäl fär dä frikä,
- 75 šä sä kustänj svänt šä dirept äm toći zäljilje dä kustu anostru.
- 76 Šä tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kä tu vi meržji äm nenće alu Domnuluj šä sä äj direš kalje aluj,
- 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fälös dä spasalala šä dä jirtala dä grehurlje alor.
- 78 Kutotu asta äj dä ränd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešći u vinji afarä däm nor pä noj sus†
- 79 u da luminä alu eje kari šađi äm tunjerik,‡ šä äm umbra alu morči. Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä.”Š
- 80 Ivan u kriskut šä su ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pän šje nu su arätat javno alu Izraelc.

* **1:71** Vorba “mäna” predstavalešći pučeri kari rej ominj koristilešći protiv dä ominji alu Dimizov.
† **1:78** Asta äj metaforä dä điriptači. Ajišje sä svitešći dä duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarä kari svitlizešći pä pämänt. Veđi Mal 4,2. ‡ **1:79** *eje kari šađi äm tunjerik*asta äj metaforä hundi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falalešći duhovna điriptači svitešći kä jej šađi äm tunjerik: “ominji kari nu ščijä điriptači”. Š **1:79** *kalje dä putuljalä* äj metaforä dä kust kari osoba ari putuljalä ku Dimizov: “sä kustänj kust ku putuljalä” ili “sä umblänj pä kalji kari nji dušji la putuljalä”. * **2:4** *Betlehem* are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zäs kä akulo su ave šä Mesija (Mih 5,2). † **2:7** *hištalov* are čist, molji šä uskat ka fänu, sä fijä molji päntru kupil mik. Marija šä Josip as re una äm aje prostorijä hundi as re živadur. ‡ **2:7** *nu are soba päntru jej äm fugadov*daje kä ur vinjit mulc ominj äm Betlehem sä sä prijavalaskä pä skritura dä stanovništvo.

2

Isus su avut äm Betlehem (Mt 1,18-25)

1 Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mänatä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm äntagä cara.

2 Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija.

3 Aša toc ur mers sä sä prijavalaskä äm varušu hundi preci alor u kustat.

4 Aša Josip däm mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundi su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David.*

5 Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonä.

6 Šä kum asre däm Betlehem akulo vreme u vinjit sä sä ajvi kupilu.

7 Je u avut elši fišjor, lu änvälitälü šä lu pus äm hištalov† daje kä nu are soba päntru jej äm fugadov.‡

Anđalu najavalašći alu pastiri kä Isus Spasitelj su avut

8 Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rämänje afarä pä otvoreno šä päze stadurlje alor totä nopće.

9 Šä däm turdatä su pojavaalit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat äm nenće alor, šä slava alu Domnuluj lju svitlázät pä jej. Šä pastiri u gälbänjit äm ubraz dä frikä.

10 Ali anđalu lju zäs: “Nu vä fijä frikä! Ju vjuv sä vä aduk Hir fälös, dä mari fälušäjä päntru totä lume.

11 Ām varušu hundi su avut Kralj David, astās su avut Spasitelj. Jāl are Krist, Domnu!

12 Asta āj znak dā pā kari sā āl šćijec: voj vīc aflu pā kupilu ānvālit ām hištalov.”

13 Atunšje dām turdatā lāngā parce dā anđal u vinjit mulc anđej dām nor kari hvalale pā Dimizov. Šā jej slavale:

14 “Slava alu Dimizov ām nor šā pā pāmānt putuljalā alu eje ominj kari lju izabralit.”

15 Dā pā šje ur fužit anđelji dā la pastir ām nor, pastiri ur zās una la alt: “Haj aku am Betlehem, šā sā viđenj aje dā šje Domnu nju spus!”

16 Aša sur āngribit ām Betlehem šā ur aflat pā Marija, šā pā Josip, a kupilu are ām hištalov.

17 Šā kānd pastiri ur vāzut pā kupil, jej sur apukatāsā sā spujā šje lju fost spus dā la anđej dā kupil.

18 Toc eje kari ur auzāt šje pastiri ur spus, jej toc asre āmirac.

19 Ali Marija cānje toći vorbilje alor ām sufljičilje alor šā mult su gāndīt dā jelji.Š

20 Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šā jej dāde hvalā šā slavā lu Dimizov dā kutotu stvarurlje šje ur auzāt šā šje ur vāzut, točno kum lju fost najavalit alor.

21 Osma zuva kānd kupilu su avut u fost obrezalit,* šā u fost čimat Isus, numilje u datā aluj dā la anđal majnti dā šje Marija u rāmas gārjonā.

Isus šā Marija trābā sā mergā ām Hram

Š 2:19 Marija cānje dā vorbilje alor šje ur spus dā kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ām fālušājā cānje aje”. * 2:21 obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zāšji kā obrezanje dā fišjor āj žrtva dā roditelji kari trābā sā adukā (Lev 12,1–4). 2:23 Izl 13,2 2:24 Lev 12,8 † 2:25 pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael Ām original skrijā: “aščipta utjehā dā Izrael” ‡ 2:27 ām Hram “ām udvaru dā Hram.” Numa svečenici puće tuna ām zgrada dā Hram. Š 2:30 spasenje ata “Spasalala” spunji dā osobā kari u adušji spas–kupil mik kari āj Isus–kum Šimun cānji: “Spasitelj kari tu aj mānat”. * 2:32 lumina Asta metaforā značalešči kā kupilu u ažuta alu ominj sā vadā šā sā prišjepi pā ista način ka kum lumina ažutā alu ominj benji sā vadā. † 2:34 ur kāde šā su riđikasā Ešće vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kā mulc ur kāde ili ur vinji dā apropi la Dimizov”.

22 Šā kānd u vinjit vreme alu Marija obred dā čistilalā kum are zapovjedālalā dā la zakonu alu Mojsije, Marije šā Josip ur dus pā Isus am Jeruzalem sā āl posvetilaskā la Domnu,

23 kā āj skris ām zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilitā la Domnu.”

24 Jej trābā isto sā adukā žrtvā: “Dovā grlicur ili doj tājirā puomb,” kum āj zapovjedalit dā la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pā Mesija

25 Atunšje are om ām Jeruzalem šje sā čima Šimun. Jāl are pravedan šā svet šā aščipta pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael† šā Duhu Svānt are ku jāl.

26 Šā Duhu Svānt majnti ju spus aluj kā no mori majnti dā šje no viđe pā Mesija alu Domnu anostru.

27 Aša Duhu Svānt lu dus pā Šimun ām Hram‡ kānd ur adus roditelji pā kupilu Isus ām nontru šā sā fakā obred kum are običajū dā zakonu alu Mojsije.

28 Šimun lu apukat ām mājnilješ pā Isus, slavale pā Dimizov, šā u zās:

29 “Aku lasā pā sluga atov sā morā ām putuljalā, Domnu,

kum tu aj zās,

30 kā oči amej ur vāzut spasenje ata.Š

31 Asta tu aj fākut dā totā lume.

32 Asta āj lumina dā ominj * šā lji svītlizaskā alu ominj kari nus Židov,

slava alu lume dā Izrael!”

33 Tata šā mama alu Isus asre umpljec ku āmiralā dā kutotu šje Šimun u zās dā jāl.

³⁴ Atunšje Šimun u blagoslovulit pã jej šã u zãs lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntru jãl mulc Izraelc ur kãđe šã su ridikasã.† Jãl ãj odredilit sã fijã znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilã

³⁵ aša u vinji pã luminã gãndurlje askunšã alu mulc, a maçu çi ãmpunžji ãm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

³⁶ Are isto aša proročica Ana fatã alu Fanuel kari ãj dãm pleme alu Ašer. Ana are tari bãtãrnã mujeri, je are šapçi aj ãm brak

³⁷ šã aku ãj vãdojã, mar hundiva osamdeset patru aj.Š Ana nu fužje dãm Hram, nego služule akulo zuva šã nopće ãm post šã ãm aruguminçi.

³⁸ Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašçipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja.

⁴⁰ Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãšã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešçi ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãržje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha.

⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje.

⁴³ Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãšã akasã, ali fãr dã šçučilje

alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem.

⁴⁴ Jej gãndẽ kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãšã sã ãl koçi ãntri njamu šã ãntri hej kari ãl kunošçi.

⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem šã ãl koçi.

⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, šãđe ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče šã lji ãntriba.

⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov šã ju as renj ãm mari brigur dã činji, pãšçi tot çi kutanj!”

⁴⁹ Isus u ãntors vorba: “Ali adãšje mã kutac? Nu šçijec kã ju aš trãbuji sã fjuv ãm kasa† alu Tata amnjov?”‡

⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gãndẽ sã lji spujã.

⁵¹ Ali Isus u mers ãm napoj ku roditelji ãm Nazaret, šã jãl lju u pus ureçi. Šã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš.Š

⁵² Šã ãm aje vremi Isus u kriskut ãm gãnd šã ãm telã* šã ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje buçazã

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Kãnd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ãm Judeja, Herod vladale ãm Galileja a Filip, fračilje aluj

‡ **2:35** MačAsta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã çu dure ka kum maçu çar ãmpunžji ãm sufljit.” § **2:37** “osamdeset patru aj”: poçi fi 1) aste are vãdoja 84 aj ili

2) are vãdoja kari are bãtãrnã 84 aj. * **2:38** sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaçalešçi: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veði Iz 52,9). † **2:49** kasa alu Tata Isus svitešçi dã Hramu alu Dimizov ‡ **2:49** Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã šçiji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šçije kã Dimizov ãj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija). § **2:51** u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš Dã kutotu šje Marija u auzãt, zãšji kã ãj ka blago kari je cãnje tari ãm sufljitu alji, pãze, šã cãnje dã aje. * **2:52**

u kriskut ãm gãnd šã ãm telãare maj kufiri šã maj bãlour. † **2:52** ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi Asta svitešçi kum krišçe duhovno šã ãm telã: “Dimizov ãl blagoslovule maj mult šã maj mult a ominji ãl plãšje maj mult šã maj mult.” * **3:1** 27 ili 28 aj dã pã Krist

dă pă tata alor, vladale ăm Itureja șă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,†

² Ana șă Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fișjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă.

³ Șă așă Ivan u mers ăm toci lokurlje pă lăngă rijeka Jordan șă propovjedălaskă daje kă toc kari u greșălit, a heje kari su pokajalit șă lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunșje lju bučuza.

⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă eșce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužjeșci ăm pustinjă șă șă auze:

pripremilec kalje păntru Domnu;
ravnalecă kalje!*

⁵ Lasă totă dolina șă fijă umpljetă șă totă planina șă fijă ăm tokmă ku alčilje,†

șă kăljilje krivă șă fijă pravă,
șă kăljilje kari nus ravnă șă fijă ravnă‡

⁶ atunșje totă lume u viđe Spasenje dă la Dimizov.”

⁷ Alu gărmaďă dă lumi kari ur vinjit la jăl șă șă bučazi, Ivan zășje: “Voj leglo alu otrovni șarpi, șinji vu upozorulit șă ăňșjirkăc șă skăpăc dăm kazna șje u vinji pă voj?§

⁸ Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc șă vă zășjec una lu alt:

Abraham ăj tata anostru!† Ju vă zăc: Dimizov poči dăm petriljeșce răđika pă kupij alu Abraham!”

⁹ Mar aku săkure dă sudu alu Dimizov ăj pusă sus șă taji dăm korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adușji bun plod u fi tijet ăndărăt șă vărlijt ăm fok.

¹⁰ Gărmaďă lu ăntribat pă jăl: “Șje șă fășjenj atunșje?”

¹¹ Ivan u zăs: “Dakă avec dovă kămașă atunșje ămpărcăcăvă ku ala kari nari njiș una. Dakă avec mănkari isto așă trăbă șă vă ămpărcăc.”

¹² Akulo asre isto șă carinici kari ur vinjit șă șă bučeză șă jej lor ăntribat: “Učitelju, șje șă fășjenj?”

¹³ Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dă kită șje avec pravo șă locă!”

¹⁴ Șă kătănjilje isto lor ăntribat: “A noj? Șje trăbă noj șă fășjenj?”

Alor lju zăs: “Nu loc ku săla dă njime banj, njiș nu svedočulec krivo protiv dă șjinjiva§ șă fijec zadovoljni ku plata avostră!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dă așciptalur, șă șă ăntriba ăm sufljičilje alor, nar puće Ivan șă fijă Mesija.

¹⁶ Ivan lju ăntors vorba alu toc: “Ju vă bučez ku apă, ali unu kari u vinji kari ăj maj bălour da minji șă lu kari nu mes vredan șă ăj ljeg žnirancurlje

† **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rođenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari șă čima provincije ka kum as re Galileja șă Samarija. ‡ **3:2** Ana șă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana șă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit șă ăl nepoznulaskă čak șă kănd Rimljani lu pus șă fijă žinjiru aluj, Kaifa, șă ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. § **3:4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. * **3:4** Ominji asta fașji șă șă pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremilecăvă șă auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † **3:5** Ili “jeu u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ **3:5** Kănd ominji pripremileșci driku păntru kralj kari vinji, jej ravnaleșci kutotu șje ăj riđikat ili șje ăj ăňžjos punji sus șă fijă kutotu ravno. **3:6** Iz 40,3–5 § **3:7** Ivan fișje dă njimik pă ominj daje kă tražale pă jej șă lji bučază șă lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pućec șă skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bučuzac”. * **3:8** Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponașanja alu om șă uspoređuleșci ku plod. Ka kum dă la biljkă șă așčaptă șă ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă așă dă la om kari zășji kă su ănkăjit, șă așčaptă dă la jăl șă kușči kum Dimizov sviteșci. † **3:8** Ili “Noj șčenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ **3:9** Săkure ăj usporedba dă kazna kari maj șjeva su apuka: “Dimizov ăj ka omu kari u punji săkure pă korjenu dă ljemn.” § **3:14** nu svedočulec krivo protiv dă șjinjiva Ili “nu optužulec pă njime ku mișjuna numa șă kăpătăc banj dă la jej.”

aluj.* Jäl vu bučuza ku Duhu Svänt ša ku fok.†

17 Jäl cänji furka‡ äm mäna aluj, ša jäl u čistili telekuŠ temeljito. Jäl u akulježi fäjna äm skladišta aluj, ali jäl u arđi jarba uskatä äm fok šje nu sä ašćinžji.”*

18 Ša äm mulći poticajur svite alu lume ša alu carä dä Hir fälos.

19 Ivan lu fäkut dä njimik pä car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš† isto aša ša dä alci stvarur relji šje u fäkut Herod.

20 La kutotu stvarurlje relji šje u fäkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučazä äm čemicä.

Ivan bučuza pä Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

21 Känd asre totä lume bučuzac dä la Ivan, Isus isto are bučuzat. Känd Isus su arugat su däsävukut noru,

22 ša Duhu Svänt u vinjit žos pä jäl am formä dä purombu ša graj däm nor u svätit: “Tu ješć Fišjoru amnjov pläkut! Tu ješć fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov ša alu Adam

(Mt 1,1-17)

23 Aku Isus are hundiva trideset aj dä bätärn känd su apukat javno sä propovjedälaskä. Isus are cänut dä fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

24 Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

25 Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

27 Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

28 Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

29 Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

30 Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Elijahim,

31 Elijahim are fišjoru alu Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu Matata,

Matata are fišjoru alu Natan,

Natan are fišjoru alu David,

32 David are fišjoru alu Jišaj,

Jišaj are fišjoru alu Obed,

Obed are fišjoru alu Boaz,

* 3:16 Däzljigat žnirancurlje dä sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kä ala kari vinji äj maj mari, dä Ivan nuj vredan sä fijä robu aluj. † 3:16 ku fok “Foku” äj usporedba ili dä 1) sud ili 2) dä čistolala

‡ 3:17 vijača. Asta äj alat dä arunkala dä pšenicä äm zrak a zrna dä pšenicä su odvojuli däm pljevä. Zrnurlje äs grelji ša kađi đos a pljeva kari nuj bunä dušji väntu. Asta alat äj slično ka furka. § 3:17 “Teleku” äj lok hundü pšenicä äj tari mult sä sä apušji šje träbä. “Čistolala” teleku značalešći kä äj gata ku žito: “sä završälaskä ku žito”. * 3:17 Ivan svitešći dä Krist kari u vinji sä sudulaskä ka kum jäl ar fi lukroju pä pämänt kari äj spreman sä odvujaškä zrnurlje dä pšenicä dä la pljevä: “jäl cänji furka daje kä äj spreman” ili “jäl äj spreman sä sudulaskä ka kum lukroju pä pämänt äj spreman sä vijalaskä pšenicä”.

† 3:19 car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš Herod Antipas su läsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mäšćoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sä fijä una ku mujere alu fračisu dakä jäl inka kustä. ‡ 3:32 Sala, Sala Orikić ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”.

Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala† are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 ArniŠ are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ănšjarkã pã Isus (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su ăntors dãm rijeka Jordan, šã ăl dušje Duhu pãm pustinjur*

² Četrdeset zãlji, hunđi u fost ănšjirkat dã la draku. Ăm zãljiljelje nu u mãnkat njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ăm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet.

⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šã mãndremesta kari ăj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk.

⁷ Kãnd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešći šã pã jãl služulešći!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ăm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos!

¹⁰ Kã ăj skris ăm svãntã kenvija: ‘Jãl u zapovjedali alu andelji aluj sã či pãzaskã’,

¹¹ šã ‘ču dušji pã mãnã sã nu či luvešć ku pišjorilje ăm petrã.’”

¹² Isus ăntoršji vorba: “U zãs ăj ăm svãntã kenvija:

‘Nu ănšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toći ănšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã ăntoršji napoj ăm Galileja (Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dã Galileja ăm pučere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšćitot ăm aje regijã.

¹⁵ Jãl ănvãca ăm sinagogurlje alor šã toc ăl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jãl u vinjit ăm varuš dã Nazaret, hunđi jãl u kriskut šã pã običaju aluj, jãl u mers sãmbãta ăm sinagogã. Šã su skulat sã čitalaskã.

Š 3:33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grćki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”. * 4:1 “Pustinjã” ăj lok hunđi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4:4 Pnz 8,3 4:8 Pnz 6,13 4:11 Ps 91,11-12 4:12 Pnz 6,16 † 4:17 “Svitak” značalešći kã ăj skris karći pã pelji dã vakã.

17 U dată la jăl svitak† dă la proroku Izaija, a jăl u dăsvkut svitku šă u aflat lok hundi skrijă:

18 “Duhu alu Domnuluj aj pă minji dasupra.

Dăm ala ränd jăl mu izabralit‡ pă minji să vă propovjedalaskă Hir fălos la sărašj.

Jăl mu mănat pă minji să spuj alu hej šje aš ljigac kă poči să fijă dăsvăkuc

šă lu orb kă poči să vadă

šă să de slobodă alu hej tlačalic,

19 šă să proglasalesk anu pljin dă milă alu Domnuluj.”

20 Isus u ănčis svitku šă u dat âm napoj la pomočniku šă u šăzut. Šă toc ku oči âm sinagoga u mucăt pă jăl.

21 Su apukat să ănveci: “Astăs asta svântă karči, kari ac auzăt ku urečilje avoštři, su ispunulităsă.”

22 Jej toc să âmira la toči vorbilje dă milă šje kăde dă pă gura aluj. Šă jej su ăntribat: “Nuj jăl fišjoru alu Josip?”

23 Jăl lju zăs: “Aj una izrekă kari sigurno ac pripunji pă minji. A šă meržji: ‘Doktoru, ăntrămăci pă činji sângur!’ Kutotu aj făkut, kum anj auzăt, âm varuș dă Kafarnaum, fă šă aișje, âm kraju atov!”

24 Šă jăl u zăs: “Anume, ju vă zăk niti unu prorok nu u fost âm benji apukat âm kraju aluj.

25 Anume, ju vă zăk, kând âm doba alu proroku Ilija âm Izrael, noru are ănčis a ploje nu kăde tri aj šă šinșj lunj šă are mari fomi păm totă pământu šă asre mulci vădojur âm Izrael.

26 Tot Ilija nu u fost mănat la njișj unu dăm jej osim la vădoja âm Sarfata dapropi dă varușu Sidon.

27 Isto așă âm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur âm pământu dă Izrael. Šă njiș unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

28 Kând ur auzăt, toc âm sinagogă asre tari mirgiș,

29 jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varușu făkut, âm namjeră să âmpingă žos să âm amori.Š

30 Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers pă kalje aluj.

Isus u mănat afară pă drak dăm omula
(Mk 1,21-28)

31 Jăl u mers žos âm Kafarnaum âm varuș dă Galileja. Šă akulo sâmbăta ănvăca.

32 Lume asre âmirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

33 Unu dăm ominjije âm sinagogă ave rov duh âm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik:

34 “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje gănđeșci dă la noj? Aj vinjit să nji uniștilec? Ju șcuv benji šjinji jeșc tu, tu Svântu alu Dimizov!”

35 Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos âm nenče alu toc šă u jășăt afară, šă njimik nu ju făkut.

36 Eje kari ur văzut asre tari âmirac šă zășje una lu alt: “Șjefăldă vorba aj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jașă afară pă vorba aluj!”

37 Hiru dă jăl u mers âm tot kotu dă regijă ăntragă.

Isus ozdravaleșci pă sokra alu Petar

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

38 Kând u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun âm pat bičagă ku fok mari âm je. Šă jej lor ăntribat pă jăl să aj ažući.

39 Isus u mers la je u lot pă frikă pă foku šă foku u lăsatu. Je odma su skulatășă šă su apukat să lji poslužulaskă.

Isus ozdravaleșci pă mulc

‡ 4:18 Točno značaleșci “pomazalit ku uloj”. 4:19 Iz 61,1-2 4:26 1 Kr 17,8-16 4:27 2 Kr 5,1-14

Š 4:29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunușci karče svântă dă kit numa la židovur.

⁴⁰ Mar känd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaš dãm mulči bičišugur lJOR adus la jãl. Šã jãl lju ântrimat aša dã jãl punje mãnjlje aluj pã jej unu pã kiçi unu.

⁴¹ Mulc dãm jej ave drašj ãm jej šã kum jãše afarã, drašjije dãm jej mužje: “Tu ješc Fišjoru alu Dimizov!” Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãđe sã svitaskã kã jej šcije ka jãl ãj Krist.†

Hir fãlos sã širelešci pãm Judeja
(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jãl u fužjit dãm kasã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, šã kãnd lor aflatã gãnde sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej.

⁴³ Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alčilje varušur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Dãm asta rãnd am fost mãnat pã pãmãnt.”§

⁴⁴ Šã aša u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan
(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

¹ ãm una zã Isus stãce lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov.

² Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãš čistile mrežurlje.

³ Jãl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ântribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jãl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Šimun. “ãmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.”

⁵ Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopce

šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.”

⁶ Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešc, atit dã mreža kit nu puknje.

⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã alčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešc dã maj šjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jãl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknalešciçi dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”†

⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešc ur apukat.

¹⁰ Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu šã lor sljedilit pã jãl.

Isus ozdravalešci pã om ku gubã
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl šã su arukãnt pã đinučiš ãm nenće aluj šã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vuješc, tu mã poc ântrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknulit, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã dãnturdata guba lu lãsat.

¹⁴ Atunšje lu purunšjitulã sã nu spujã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi trãbuji sã adušj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

¹⁵ Svat dã jãl su širilit maj pã dãparći, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pujã ureći la jãl, šã sã fijã ozdravalic.

¹⁶ A jãl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminçi.

* **4:40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kaçi žos pã nãm adauza kãnd sorilje kaçi žos. † **4:41** Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. ‡ **4:43** Kraljevstvo značalešci pã asta lok ãj hundi ominji ãnkređi ãm Dimizov. § **4:43** Dimizov u dat zadatak sã spuji dã jãl šã lu mãnat pã Isus pã pãmãnt * **5:1** Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero. † **5:8** Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ **5:10** Šimun u sviti dã Isus la ominj. § **5:14** Lev 14,2-32

*Pučeri alu Isus sã jerçi grehurlje
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)*

¹⁷ Åm una zã, Isus ånvãca, ave åm nençi pã mulc farizej sã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toçi kumpãnjilje dã Galileja sã Judeja sã dãm Jeruzalem. Puçere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã biçež.

¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit sã adušje pã om kari nu puçe sã umblji. Šã jej gãnde sã ål adukã la Isus.

¹⁹ Ali nu are lok pã hundi sã ål adukã åm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatã sã pã krov sã lor slãbuzãt åm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nençe alu Isus.

²⁰ Kãnd u vãzut ånkriðala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ås jirtãci.”

²¹ Pã ešce vorbi farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Šjinji åj omusta šje svitešçi aša protiv dã Dimizov? Šjinji osim dã Dimizov poçi sã jerçi grehurlje?”

²² Isus šcije šje sã gãndešçi, sã jãl lju zãs: “Adãšje vã åntribãc ešce stvarur åm sufljičilje avošttri?”

²³ Šje åj maj ušuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtãci!’, ili sã zãšj: ‘Skolãci sã umblã?’

²⁴ Ali numa sã šcijec kã Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pã pãmãnt sã jerçi grehurlje. Dakã zãk alu fišjoru kari nu poçi sã umblji: ‘Skolãci, jec patu sã duçi akasã!’”

²⁵ Šã odma su skulatã sã šu lot patu pã šje are pã košçi, sã u fužjit akasã, sã pã kalji slavale pã Dimizov.

²⁶ Šã toc akulo asre åmirac, sã jej slavale pã Dimizov. Šã ku åmiralã svite: “Astã anj vãzut šjeva tari mari!”

*Levi (Matej) sljedilešçi pã Isus
(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)*

²⁷ Dã pã aje Isus u jišãt afarã sã lu vãzutulã pã carinikš šje sã čima Levi,* jãl šãde åm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešçi mã pã minji!”

²⁸ Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, sã lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi åm kasa aluj u fãkut mari slavãlãlã pãntu jãl; ku jej šãde mulc carinici sã alci la masã.

³⁰ Farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adiše mãnkãc sã bijec ku carinici sã ku grešnici?”

³¹ Isus u åntors vorba: “Eje kari ås sãnãtoš nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ås biçež.

³² Ju nam vinjit sã čem sã sã åntork pã pravedni, nego pã grešnã.”

*Usporedbur dã post
(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)*

³³ Jej atunšje jarã u zãs: “Učenici alu Ivan sã alu farizejilor postulešçi mulci rãndur sã sã arogã, ali učenici atej mãnãnkã sã be. Adãšje åj aša asta?”

³⁴ Isus u åntors vorba: “Puçec sã punjec pã gošc dã nuntã sã postulãskã kãnd åj mladoženja ku jej?”

³⁵ Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot åndãrãt dã la jej, sã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã sã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col.

³⁷ Njime nu varsã nov vinu åm bãtãrnã sã mari čturica;† nov vinu ar puknji åm čturica sã sar vãrsa vinu, a čturica ar propadnuli.‡

³⁸ Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat åm novã čturicaš.

Š 5:27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ås izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešce poreznici as re nepoštenu ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi åj ista osobã šje åj sã Matej. † 5:37 Čturica åj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundi sã bagã strugur sã atunšje sã fašji vin. ‡ 5:37 Kãnd nov vinu su ånãkrit ar krišce, ar rupe bãtãrnji čturicurlje kã nar puçe maj sã sã mãcaskã. § 5:38 Strugulje kãnd sã punji åm čturica atunšje krešçi una ku pelje dã životinjã sã atunšje sã fašji åm vin.

³⁹ Ša njime da pa šje u be vin bätärn nu gändešci sa be nov, ka zašji: 'Bätärn aj dästul da bun.' ”*

6

Isus aj Domnu da sambäta
(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un datä pa zuva da sambäta Isus träšje pä m šjeva ka poljä da pšenicä. Učenici aluj ur skos pšenicä šu u ribile ku mänjilje ša mänka.

² Ali orikic da farizej ljur zäs alor: "Adäšje fašjec šjeva šje nu aj ku zakonu am tokmä pa zuva da sambäta?"*

³ Isus ju äntors vorba: "Nac čitalit am Sväntä kenvija, šje u fäkut David känd are jäl ša učenici aluj flämänš?"

⁴ Kum ur tunat am kasa alu Dimizov, David ša u lot pita kari are pusä ändärät da žrtvä, kari čar poči popa sa mänäšji, ša su umpärcät däm pite ku urtašji?"

⁵ Atunšje jäl lju zäs alor: "Fišjoru Omuluj aj Domnu da sambäta."

Isus u ozdravalit mänä njimurogä
(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pä alta zuva da sambäta jäl u mers am sinagogä ša su apukat sa änyeci. Akulo are om alu kari are mäna njimurogä.†

⁷ Ša učitelji da zakonu alu Mojsije ša farizeji sa ujta pa jäl sa vadä dakä lu äntimalä jäl pa zuva da sambäta. Ša jej dabe šjeva ašcipta sa fakä krivo sa potä sa svitaskä protiv da jäl.

⁸ Jäl šcije šje sa gändešci, ša u zäs alu omuluje ku mäna njimurogä: "Skoläci ša hajd da da nenči." Jäl su skulat ša stäce akulo.

⁹ Isus atunšje u zäs alor: "Ju gändesk sa vä äntreb, aj benji sa fašj benji pa zuva da sambäta, ili relji? Sa spalaskä kustu ili sa uništilaskä?"

¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pa tot omu, ša jäl u zäs alu omuluje: "Mäcešcić

mäna!" Jäl u fäkut aša, ša mänä ju fost sänätosä ka hajelantä.

¹¹ Ali jej asre tari mirgiš ša sur apukat sa svitaskä šje sa fakä alu Isus.

Isus äš akulježi pä apostoli aluj
(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una zä u mers pa planinä sa ša arožji, ša jäl u fost akulo totä nopce am aruguminči la Dimizov.

¹³ Haje zua jäl u čimat pa dvanaest (12) učenikur la jäl pa kari lju akuljes ša lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešce asre:

Šimun pa kari lu čimat Petar, ša fračisu Andrija,

Jakov ša

Ivan,

Filip ša

Bartolomej;

¹⁵ Matej ša

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej ša

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov ša

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešci da nagradur šje u fi
(Mt 4,23-25; 5,1-12)

¹⁷ Kum vinje ku jej am napoj žjos, jäl u stat pa čistinä da dal hundä asre grupa da učenici aluj ša mari gärmadä da lumi sur akuljesäsä, jej ur vinjit däm Judeja ša däm varuš Jeruzalem ša däm Tir ša Sidon varušurle längä more.

¹⁸ Jej ur vinjit ša al punje ureci, ša sa fijä ozdravalic däm bičišugurle alor. Isto aša u ozdravalit pa heje kari ave relji duhovur am jej.

¹⁹ Mulc gände sa puja mäna pa jäl daje ka pučeri fužje däm jäl ša puče pa toc sa lji iscjelilaskä.

²⁰ Atunšje su ujtat am oč pa učenici aluj ša u svätit:

"Änfälušäcävä voj kari šcec särašj

ka kraljevstva alu Dimizov aj avosträ.

²¹ Änfälušäcävä voj kari šcec flämänž,

* **5:39** Asta svat spunji da änväcala kum bätärnji änväca ku hej kari vodulešci sa ku Isus kum änväca. Aje aj ka ominji kari äs änväcac pa änväcala bätärnä, nari vojä sa sa änyeci novi stvarur šje Isus änväca.

6:1 Pnz 23,25 * **6:2** Farizeji cänje ka maj mik lukru ku mänjilje sa trljälešč fän am zuva da sambäta aj protiv zakon. **6:3** 1 Sam 21,1-6 **6:4** 1 Sam 21,1-7 † **6:6** Mäna alu njimurog are desna.

- kã vic fi sãtuj.
 Ānfãlušãcãvã voj kari plãnzjec,
 kã voj vic rãði.
- 22 Ānfãlušãcãvã voj kari šcec mãrzãlic,
 rušunac šã mãnac ku relji
 dã rãndu alu Fišjoru Omuluj.
- 23 Kãnd u vinji zue, ãnfãlušãcãvã šã
 sãrec pãm sus dã fãlušãjã. Kã sigurno
 nagrada avostrã u fi mari ãm nor.
 Haleluja! Nus are aša šã proroci tre-
 tiralicã dã la mošurlje alor!
- 24 Ali jao avovã, kari šcec gãzdašj,
 kã ac apukat utjehã!
- 25 Jao avovã kari šcec sãtulj,
 kã voj vic fi flãmãnz.
- Jao avovã kari aku rãðec,
 kã voj vic žalali šã plãnzji!
- 26 Jao avovã dã kari toc benji svitešci,
 aša isto fišjec pã mišjinjoš pro-
 rokur, mošurlje alor kari aša
 fišjec.”

*Isus ãnvacã sã plãšjenj pã dužmanji
 anoštri*
 (Mt 5,38-48; 7,12)

27 “A voj kari mã punjec ureci, vã
 zãk: ‘Plãšjecãvã pã dužmanji avoštri.
 Fãšjec benji alor kari vã mãrzãlešci.

28 Blagoslovulec pã eje kari vã
 blastãmã! Arugãcãvã dã eje kari relji
 vã kivinješci.

29 Hãl kari çi luvešci pãšci una parci
 dã ubraz, ãmbijã šã haje parci atunšje.
 Šã alu hãl kari ac je šuba nuj branalec
 sã ãc je šã kãmašã.

30 Dã alu toc, šje šjeri dã la činji. Dakã
 je šjinjiva šjeva šje ãj atov, nu šjire sã ac
 ðe ãm napoj.

31 Aša maj, fãšjec alu altora kum ac
 gãndi sã vã fakã avovã.

32 Dakã plãšjec numa pã eje kari vã
 plašji pã voj, šjefãldã hvalã vic kãpãta?
 Ka šã ãk šã grešnici plašji pã eje kari
 lji plašji pã jej.

33 Šã dãkã fãšjec numa benji alu eje
 kari fašji vovã benji, šjefãldã hvalã vic
 kãpãta? Čak šã grešnici fašji aje.

34 Dakã dãðec kečinj alu alor dã la
 kari ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj,
 šjefãldã hvalã vic kãpãta? Čak šã
 grešnici dã kečinj alu grešnici sã potã
 ãm napoj sã kepiçi kit lju dat.

35 Plãšjec pã dužmanji avoštri,
 ažutãcãlji šã dãðec kečinj, ali nu
 ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj.
 Atunšje voj vic kãpãta mari nagradã
 šã voj vic fi çimac fišjori alu Maj
 Mari† DimizovŠ daje kã jãl aj bun alu
 nezahvalni šã alu ubraznjiš.

36 Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor ãj
 pljin dã milã.”

*Isus nji ãnvacã kum sã izabralenj
 bun učitelj*

(Mt 7,1-5)

37 “Nu sudulec pã njime, šã njime
 nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã
 njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc
 šã vu fi jirtat.

38 Dãðec šã vu fi dat bunã merã
 astrãnsã, zdrãnšinatã šã tari multã u fi
 vãrsatã ãm saku avostru.* Kã ku ista
 mjerã šje voj dãðec vu fi datã.”

39 Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb
 sã adukã dã mãnã pã altu om orb?
 Nar kãðe jej amãndoj ãm gropã?

40 Uçeniku nu poçi fi maj mari dã
 učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su
 vjezbãli dãstul dã benji.†

41 Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ãm
 oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves
 dãrab dã ljemn?

42 Kum poc zãšji alu urtaku:
 ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’,
 kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn
 ãm oçu atov? Licemjeru, elši skoçec
 dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi
 puçe maj benji sã skoc cupljigã dãm
 oçu alu urtaku.”

Isus ãnvacã šje svitenj ãj ãm sufljit
 (Mt 7,17-20; 12,34-35)

‡ 6:35 Maj Mari Dimizov znaçalešci kã jãl ãj tari mari šã glavni. Š 6:35 voj vic fi çimac fišjori alu Maj
 Mari Dimizov dakã çi ponašalešc ka Dimizov. * 6:38 Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hãl kari
 vindì cu da maj mult dã kit šje aj pãlçit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † 6:40 Omu trãbã
 sã fijã tari oprezan kãnd ãš je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ãnvacã daje kã
 ãj duhovno orb, u fi prevaren šã učeniku.

43 “Tot bun ljemnu ari bun plod, ša tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod.

44 Tot ljemnu aj kunuskut da pa plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj.‡

45 Om bun fašji bunji stvarur daje ka ari bunā sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje ka sufljitu lji rov. Gura svitešči, dām šje ci sufljitu pljin.”

Om kari aj mudar askultā šje Isus ānvacā
(Mt 7,24-27)

46 “Ša dāšje mā čimāc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fāšjec šje vā zāk?

47 Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji sā puji ureči la vorba ame, ša askultā:

48 Jāl aj ka omu šje u gradalit kasa ša u kapalit adānkā sā puja temeljurlje pa petrā. U vinjit poplava ša u luvit apa ām kasa ša njiš nu su zdrānšjinat daje ka are benji gradalitā.

49 Ali ala kari auzāt šje am zapovjedalit a nu fākut aje ka omu šje u gradalit kasā pa pāmānt fār dā temelj. Atunšje u luvit apā ām kasā, su rāsāpit dām turdatā ša u fost rāstunatā dokraja ša čar gunojā u rāmas.”

7

Isus u ozdravalit pa sluga alu stotnik

(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)

1 Kānd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jāl u mers ām varuš dā Kafarnaum.

2 Akulo are stotnik* kari ave sluga pa kari āl cjenile ša kari are aša bičag dā are pa morči.

3 Stotnik u auzāt da Isus† ša u mānat pa orikic Židov‡ kari asre glavni la jāl,

ša sā sā arožji, sā vijā sā āntremi pa sluga aluj.

4 Jej ur vinjit la Isus ša sā aruga tari la jāl sā vijā. Jej u zās: “Omusta anume zaslužulešči sā fašj aje pāntru jāl

5 daje kā plašji pa narodu anostru, ša jāl aj ala kari u fākut sinagogā pāntru noj.”

6 Isus u mers ku jej. Ša jāl no mers dāparci dā la kasa, kānd stotnik u mānat pa urtašji aluj sā zākā: “Domnu, nu či činji sā vij ām kasa ame kā ju nu mes vreden sā vijā tu dās up krovu amnjov!§

7 Kā njiš ju nu mā smatralāsk kā mes vreden sā vjuv la činji. Aša numa zā vorba dā pa loku hundī ješc ša sluga amnjov u fi āntrimat.

8 Kā ša ju mes kātānā kari trābā sā apukā zapovjedur dā la vođa amnjov, ka kum am kātānj dāsupā minji kari trābā sā mā askulči. Ju kānd zapovijedalaskā alu unu: ‘Duči!’, ša jāl merži, ša alu aluje: ‘Hajdi!’, ša jāl vinji, ša alu sluga amnjov kānd aj zāk: ‘Fā asta!’, ša jāl fašji.”*

9 Kānd Isus u auzāt aje šje u zās, jāl su āmirat, ša su āntors la gārmadā šje āl sljedile ša jāl lju zās: “Ju vā zāk kā njiš pa unu Židov dām Izrael nam aflat ku dāstafel vjerā!”†

10 Kānd heje mānac dāla stotnik su āntors akasā, jej or aflat pa sluga sānātos.

Isus u skulat pa om mort

11 Dā pa aje, Isus u mers ām varuš šje sā čamā Nain.‡ Učenici aluj ša gārmadā dā lumi umbla dā pa jāl.

12 Ali kum ur vinjit dā apropi la uša dā varuš, u vāzut kum dušje pa om

‡ 6:44 Ponašalala alu om aratā šjefāldā aj om, šjefāldā aj sufljitu aluj. * 7:2 Stotnik aj rimski vojniki kari zapovijedalešči alu 100 vojniki. † 7:3 Stotnik u auzāt kā Isus u iscjelilit pa mulc ominj, ša kā aj dapropi, kā sā āntors ām Kafarnaum. ‡ 7:3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gānde kā Isus ar punji ureči la molbā dakā židovi lor āntriba. Anume, židovi ša rimski vojnici asre neprijatelji.

§ 7:6 Židovi nar tuna ām kasa alu hej kari nus Židov sā nu fijā neprihvatljivi la Dimizov. * 7:8 Aša ka stotnik kum ari autoritet sā naredilaskā alu kātānjilor, Isus ari autoritet sā naredilaskā alu bičišug sā nestalaskā. † 7:9 Isus očekivāle dā la Židov sā ajvi dāstafel vjerā alu nu ave. Jāl nu očekivāle dā la hej kari nus Židov sā ajvi dāstafel vjerā a anume, asta om ave. ‡ 7:11 Asta aj lok dapropi hundī prorok Elizej u ričikat dām morc pa unu fišjor alu una mamā majnti sto aj dā kānva (ujtāci la 2 Kr 4,8-37).

mort sã ăl ăngropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, șã je ave çar unu fișjor. Șã la mărmançi măržje multă lumi.

¹³ Kănd u văzutu Domnu, jăl ave milă, șã ju zãs: “Nu plănžji.”

¹⁴ Atunșje jăl u pus măna pã kărpașo, Șã șã ominji șje ăl dușje u stat. Atunșje jăl u zãs: “Fișjorulji, ju ac zāk: ‘Skolăçi!’”

¹⁵ Șã omu mort su skulat șã su apukat sã svitaskă șã Isus lu datălă la mumăsa.

¹⁶ Mari frikă u kăzut pã jej toc șã su apukat sã hvalalaskă pã Dimizov, șã zășje: “Mari prorok u vinjit ăntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuçi alu lume aluj.”*

¹⁷ Șã hiru dă asta u mers ăm Judeja șã okolo.

Ivan Krstiteľj ăntriba dakă u vinjit Mesija

(Mt 11,2-11)

¹⁸ Učenici alu Ivan† ăj spunje dă kutotu șje sã dogadaale. Kapu Ivan u çimat pã doj učenikur aluj

¹⁹ șã lju mănat la Domnu sã ăl ăntrebi: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kă trăbă sã vijă ili trăbă sã așçiptănj pã altu?”‡

²⁰ Kănd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kă Ivan șje buçază nju mănat sã çi ăntribănj: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kă trăbă sã vijă ili trăbă sã așçiptănj pã altu?”

²¹ Isus baș ăntrima atunșje pã multă lumi dăm biçișugur, mukur șã lji oslobodule dăm rov duh, șã alu mulc

ominj orb lji dăde sã vadă dăm tot sufljitu.

²² Isus lju ăntors vorba: “Dușjec ăm napoj la Ivan șã spunjecăj șje ac văzut șã ac auzăt, șje ăm făkut: kă orbi ăs ăntrimac, șã poçi viđe, șlagărzăci poçi umbla, gubavci sã çistileșçi, șã surži poçi sã audă, morci sã skolă ăm kust, șã alu sărașj propovijedaleșçi Hir făllos.Ș

²³ Șã blagoslovulit ăj om kari nu află njimika ăm minji șje poçi uvredălaskă.”

Mudră ănvăcala alu Isus șã alu Ivan șje Buçază

(Mt 11,12-19)

²⁴ Kănd u fužjit glasnici alu Ivan ăndărăt, Isus su apukatăsă sã spujă alu gărmadă dă Ivan: “Șje ac mers sã viđec ăm pustinjă? Trskă kum sã ljagăna pã vânt? Naravno kă nu!

²⁵ Ili șje ac mers sã viđec? Atunșje ac mers sã viđec kum ăj ămbărkată ăm șjefelj colji delj mândri? Naravno kă nu!* Eje kari ăs mândru ămbrăkak șã kustă ăm luksuz, pã eje lji pućec afla ăm palaçur dă kraljur.

²⁶ Atunșje șje ac mers sã viđec? Pã prorok? Naravno kă da! Ju vă zāk, șã maj mult dă prorok!

²⁷ Jăl ăj om dă kari aj skris ăj ăm svântă kenvija:

‘Ujtăcävă, asta ăj amnjov glasnik mănat sã pripremalaskă ăm nenci kalje ata.’†

²⁸ Anume vă zāk, dăm toc ominj kari su avutăsă, nu are maj mari dă kit dă Ivan. Ali majmikă ăm kraljevstva alu Dimizov ăj maj mari dă jăl!”‡

§ 7:14 Kănva kărpașo are dăsvăkut șã are tari ușuri. * 7:16 Ominji gănde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ăm Kenvija bătărnă u riđikat dăm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37).

† 7:18 Ivan Krstiteľj u fost ăm çemică. ‡ 7:19 Židovi očekivăle kă Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalaskă dă la rimska vladavina, a nu numa sã fijă duhovni Spasitelj. Ivan kunușce proroçanstva dă Mesija ka kum șçije șã Iz 42,7; 61,1-2 (ujtăçi Lk 4,18-19). Așa u očekivalit Isus sã fijă kralj, a pã Ivan șã pã alci ominj kari ăs pravedni sã lji lași afară dăm çemică, a sã lji kaznalaskă pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtăçi kum Ivan propovjedaleșçi ăm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit. § 7:22 Eșce stvarur kari Isus u făkut, arăta kă jăl ăj Mesija, kum ăj ăm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ăm

asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. * 7:25 Ivan purta urăçi colji (Mt 3,4). † 7:27 Dimizov u zãs kă glasniku alu Isus kari u pripremilit kalje alu Isus ăj Ivan. 7:27 Mal 3,1 ‡ 7:28 Ivan u ispunulit proroștvo kă jăl u pripremilit kalje alu Isus. Jăl nu văzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă șje Isus u uskrsnulit, atunșje hej kari su obratalit dă pã șje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan.

29 Toc kari u auzät ur priznalit kä šje Dimizov änvacä äj benji, čak ša carinici. Eje äs kari Ivan lju bučuzat.

30 Ali farizeji ša učitelji dä zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave päntru jej. Jej ur odbjilit sä lji bučeži Ivan.

31 Isus u zäs atunšje: “Ku šje sä usporedilenj pä ešce ominj äm asta vremi? Kum samänä jej?”

32 Jej äs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešci, kari šađi pä trg, ša sä čamä una pä alt:

‘Känd anj kântat päntru voj,
voj nac žukat,
šä känd anj kântat trišč känčiši päntru voj,
voj nac pläns!’

33 Aša känd u vinjit Ivan šje bučazä jäl nu mänka pitä njiš nu bje vin, mar voj ac zäs: ‘Jäl ari drak äm jäl!’

34 Ša ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, ša ju mänkam ša bjem, ali voj zäšjec: ‘Ujtäcävä! Flämänd ša butor, urtaku lu carinici ša alu grešnici!’

35 Ali mudrostu alu Dimizov su arätat kä äj anume dä la toc kari u apukat.”Š

Isus änvacä: alu šinji äj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

36 Unu däm farizej Šimun, lor čimatulä pä jäl pä večerä, aša Isus u mers la farizejula akasä ša šu aflatusä lok la masä.*

37 Däm turdatä u vinjit una tari grešnä mujeri, kari u saznalit kä jäl äj akulo ša kä mänänkä la farizej,† ša je u vinjit akulo, u adus tari skumpä uloj ku miros äm skumpä u jagä däm peträ.

38 Je u stat dänapoju aluj, la pišjorilje aluj, ša su apukat sä plängä. Atunšje su apukat sä äj spelji pišjorilje aluj ku läkrmilje alji, ša sä aščargä pišjorilje ku päru alji. Je äj säruta pišjorilje aluj, ša ku uloj mänže.

39 Känd u väzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulä pä večerä, jäl sä ängände äm jäl sängur: “Sä fijä omusta anume prorok, jäl ar šci kä je äj tari grešnä mujeri.”

40 Isus ju zäs: “Ju am šjeva sä ac zäk cijä Šimun.”

Ša Šimun u zäs: “Učitelju zä.”

41 Isus u vorbit: “Are om kari däđe kečinj ša jäl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj däm aržjint a halalänt pedeset banj däm aržjint.‡

42 Njiš unu däm jej nu u dat a nu ave däm šje sä äj äntork, ša omula u jirtat alu amändoj. Aku spunjec kari ar träbuji sä äl plakä maj tari?”

43 Šimun ju äntors vorba: “Kä ar träbuji sä fijä ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zäs: “Benji aj prosudulit.”

44 Atunšje su äntors la mujere ša jäl u zäs alu Šimun: “U vejs pä mujeresta? Ju am vinjit äm kasa ata ali nu maj dat apä päntru pišjorilje amelji,§ a je mu lju spälat ku läkrmilje ša lju aščers ku päru alji.

45 Nu maj särutatämä pä minji, ali je mu surätat pišjorilje dä känd u vinjit äm nontru, no stat sä mä säruci.

46 Tu nu maj unsä kapu ku uloj ali je mu unsä kapu amnjov ku uloj ku parfem.

47 Däm asta ränd ju äc zäk cijä: ‘Mulci grehur jisä jirtaci, daje kä mu pläkut tari. Alu ala kari ari maj pucänj dä jirtat, ala maj pucän mu arätat pläkäturä.’”

48 Atunšje u zäs alu mujere: “Grehurilje atelji äs jirtaci.”

49 Atunšje eje kari asre la masä ku jäl sur apukat sä svitaskä una ku alt: “Šinji ar puće asta sä fijä kari ša grehurilje jartä?”

50 A jäl u zäs alu mujere: “Änkriđala ata ću spasalit. Dući äm putuljalä.”

7:33 Mt 3,4 § 7:35 Hej kari u apuka pä Ivan ša pä Isus su aräta kä änvacala äj mudrä. * 7:36 Are običaj pä gozbä ka pä asta večerä numa bärbec šađe đos känd jej as re pä košci lji are mändru la masä.

† 7:37 Are običaj äm aje vremi kä alci puće sä sä ujci känd jej asre la večerä a jej nu mänka. ‡ 7:41

Unu banj däm aržjint = una dnevnica alu radnik. § 7:44 Äm aje vremi känd vij la domačin am kasa träbuje sä lji spelji pišjorilje kä jej umbla pä drikur kari asre pljin dä prašinä.

8

Isus propovjedalešći pām mulći lokur

¹ Dā pā aje, Isus u mers pām alčilje varušur šā satur, sā propovjedalaskā šā sā svitaskā dā Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dā pā jāl,

² šā šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dām rov duhur šā dām bičišugur: Marija (kari are dām varuš Magdala, kari u mānat sedam drašj dām je),

³ Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulći alčilje cāngāšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samānā

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gārmadā sā akuljiže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātīt alor ku usporedbā

⁵ “Om šje samānā u mers sā seminji samānca aluj. Šā kum samāna orikiči dām samancurljelje u kązut pā kalji. Šā samānce are kālkatā, pān šje nor vinjit vrabujilje šā lju mānkalji.

⁶ Šā orikiči ur kązut āntri petri šā jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā.

⁷ Šā orikiči samāncur ur kązut āntrā māršunj šā u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunji.

⁸ Šā orikiči u kązut pā bun pāmānt, šā u kriskut šā u avut sto rāndur majmult.” Kānd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći sā auzāc!”

Isus objasnalešći šje značalešći usporedba dā om kari samānā

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor āntribat pā Isus atunšje, šje značale usporedbe.

¹⁰ Isus u zās: “Avovā Dimizov u dopustulitā sā prišjipec tajnurlje dā

kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābā sā sā spujā ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaija:

Ās eje kari sā ujtā

ali nu veđi,

kari auđi

ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba značalešći asta: Sāmānca āj ka Vorba alu Dimizov.

¹² Sāmānca kari āj pā kalji, ās ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šā lji je vorba āndārāt dām sufljičilje alor, sā nu potā ānkradā sā nu sā spasalaskā.

¹³ Aje sāmānca āntri petri ās la ominj kari auđi Vorba šā u apukā ku fālušājā ali nari korjen. Jej ānkredi nu dā lungat šā atunšje ām vreme dā ānšjirkalā jej kađi āndārāt.

¹⁴ Sāmānca kari u kązut āntri māršunj šā ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sā astrānži ku brigurlje ām kust, šā dā gāzdāšije, šā žāndur ām kust, šā eje nu adušji bun plod.

¹⁵ Ali sāmānca kari kađi pā bunā pāmānt aje eje ominj *kari auđi Vorba šā u cānji ām sufljitu bun, jej ās ustrājni šā u adušji bun plod.”

Kum prišjipenj istina alu Dimizov

(Mk 4,21-25)

¹⁶ “Njime nu acācā lampā sā u pujā dāsup ter ili dāsup pat. Nu, jāl u punji pā svijećnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru

¹⁷ atunšje kutotu šje āj aku askuns, šā šje āj pā askuns fākut, kutotu u jāšā afarā.

¹⁸ Daje pāzec kum auzāc. Kā šinji ari ju fi dat maj mult, šā šinji gođe nari njimika, dā la jāl u fi lot čak šā aje carā šje samānā kā ari.”†

Familija alu Isus ās eje kari kustā vorba alu Dimizov

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

8:10 Iz 6,9 * **8:15** Bun sufljit: āj sufljit kari āj spreman sā audā vorba alu Dimizov, šā sā u askulči.

† **8:18** Jasno āj dām kontekst kā Isus svitešći dā prišjipalā šā dā ānkrīdalā. Asta značalešći: “Šinji gođ ari prišjipalā šā ānkrīdalā ju su da maj mult prišjipalā. Šinji gođ nu ari prišjipalā u zgubi šā haj šje ari šā prišjipala šje u ari u zgubi šā prišjipala šje jāl gāndešći kā ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ānkredi ām istinā ur prišjipe šā maj mult. Dimizov u fašji dā hej kari nu ānkredi ām istinā, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gāndešći kā jej prišjepi.”

19 Alu Isus u vinjit mumăsa šă fraci să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropî dă jăl dă rând dă gărmaďă.

20 Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata šă fraci atej stă afară či aščaptă.”

21 Isus lju u zăs: “Mama ame šă fraci amej ăs eje kari auďi Vorba alu Dimizov, šă u kustă.”

Isus putulješči oluje (Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

22 Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pă alta parči dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parči!” Aša sur maknulit dă la mal.

23 Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

24 Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală.

25 “Hunďi vi ănkriďala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureći pă jăl kănd zapovijedalešči?”

Isus mănă pă drašj dăm om (Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

26 Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parči dă Galileja.

27 Kum Isus u pus pišjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenći om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur.

28 Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenći la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešč dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov,

Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučulešč!”

29 Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănat ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl.

30 Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drašj asre ăm jăl.

31 Šă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.‡

32 Akulo are mari stadă dă poršj šje mănka pă parće dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit.

33 Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmaďă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

34 Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat.

35 Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăđe la pišjorilje alu Isus ku fire săntosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikušat.

36 Hej kari ur văzut or spus kum Isus u oslobodulešči pă omu ku drašj.

37 Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikušac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

38 Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm drašj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănat šă ju zăs:

39 “Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu šje Dimizov u făkut dă činji.” Aša u mers akasă šă u širilit ăm varuș kutotu šje Isus u făkut păntu jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

40 Gărmaďă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej toc tari ăl aščipta pă jăl.

‡ 8:31 Gropă făr dă dno dă drašj

⁴¹ Atunšje su pojavalit om kari sã čima Jair vođa dã sinagogã. Jãl u vinjit la Isus šã u kãzut žos la pišjorilje aluj šã sã aruga la jãl sã vijã la jãl akasã daje kã

⁴² jedina fata aluj dã dvanaest aj (12) dã bãtãrnã are pã morči.

Isus u mers dã pã Jair kãnd mulc sã ãmpinžje sã fijã dapropi dã jãl.

⁴³ ãm gãrmade are mujeri kari kãrvarale dvanaest (12) aj šã je u čiltit kutotu šje ave pã doktor ali no aflat pã njime kari ar puće sã u ozdravalaskã.

⁴⁴ Je u vinjit pã dãnãpoj šã su apukat pus dã cola alu Isus, šã sãnžilje u stat sã kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus mãna pã minji?”, u ãntribat Isus.

Toc zãšje kã nu ur pus. Atunšje Petar u zãs: “Domnu, tu vejs kum sã ãmpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zãs: “Šinjiva u pus namjerno mãna pã minji kã am sãmcãt pućere kum jašã afarã dãm minji.”

⁴⁷ Kãnd u vãzut mujere kã majmult nu poći cãnje ãm je, je u vinjit ãm nenći trãmurãnt dã frikã, u kãzut ãm njenće alu Isus šã u spus la toc adãšje u pus mãna pã jãl, šã kum u fost ozdravalitã dãm turdatã.

⁴⁸ Isus u zãs: “Fato, ãnkriđala ata ću ozdravalit. Dući ãm putuljalã!”

Isus u skulat dãm morči pã fata alu Jair

⁴⁹ Kãnd Isus svite ku mujere, glasniku dãm kasa alu vladaru dã sinagogã u vinjit šã u zãs: “Fata ata ãj mortã. Nu ãl gnjavali pã ućitelj!”

⁵⁰ Kãnd u auzãt Isus aje, jãl u zãs alu Jair: “Nuc fijã frikã! Numa ãnkređi mijã šã je u kusta!”

⁵¹ Kãnd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lãsã sã mergã ãm nontru ku jãl osim Petar, Ivan, Jakov šã mumãsa šã tatusu alu fate haje.

⁵² Šã toc ãm kasa plãnžje šã u žalale, aša jãl u zãs: “Nu plãnžjec. Je nuj mortã, numa sã kulkat!” Š

⁵³ Jej ãl rãđe pã Isus, kã jej asre sigurni kã je ãj mortã.

⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dã mãna šã dãm tot graju u mužjit: “Skolãći kupilu amnjov!”

⁵⁵ Šã duhu alji su ãntorsãsã šã je su skulat dãm turdatã. Isus u dat zapovjed atunšje sã ãj đe šjeva sã mãnãšji.

⁵⁶ Roditelji alji asre ãmirac a Isus lju purunšjit pã roditelji sã nu spujã alu njime šje u fost.

9

Isus mãnã pã dvanaest (12) apostolur

(Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl šã jãl lju dat pućeri šã autoritet pã toc drašj, šã pućeri sã ãntremi bićišugur.

² Atunšje Isus lju mãnãt afarã šã sã proglasalaskã kraljevstva alu Dimizov šã sã ozdravalaskã pã bićež.

³ Isus lju zãs alor: “Nu loc njimika ku voj pã kalje avostrã, njiš botã, njiš taškã, njiš mãnkarã, njiš banj. Njime sã nu je maj una kãmašã ku jãl.

⁴ ãm kari gođe kasa mãržjec, fijec akulo pãn šje nu fužjec dãm varuš.

⁵ Hundĩ gođe nu vã punji ureći, fužjec dãm ala varuš šã ãm znak dã upozorenje kã ãl laš la sudbina aluj, skutãrãcãvã prašina dã pã pišjori.”

⁶ Aša jej sur lot afarã sã mergã dãm sat ãm sat sã propovjedalaskã Hir fãlos šã ozdravalaskã pã bićež pã hundĩ gođ meržji.

Herod gãndẽ sã vadã pã Isus

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vladar Herod* u auzãt dã kutotu šje Isus u fãkut, šã are zãbunjit kã orikic zãšje kã Ivan Krstitelj u uskrnulit dãm morc.

⁸ Šã orikic zãšje kã prorok Ilija su arãtat pã pãmãnt kãnd alci gãndẽ kã unu prorok dã kãnva u vinjit ãm kust.

⁹ Ali Herod u zãs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ãj omusta dã kari

Š 8:52 Isus šćije kã je ãj mortã ali jãl šćije kã ju da kust ãm napoj.

* 9:7 Vladar Herod jãl vladale ãm Galileja kari are una parći dã Izrael.

aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta sã vadã pã Isus.

Isus u rãnjit pã majmulc dã pet hiljada dã ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Kãnd sor ãntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fãkut. Atunšje Isus lju dus pã lok pustulot apropi dã varuș Betsaida.

¹¹ Lume ur saznalit šã ur sljedilit pã Isus. Aša lju apukat la jăl šã lju spus dã kraljevstva alu Dimizov šã u ozdravalit pã eje kari asre bičež.

¹² Mar kitrã dã sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šã ur zãs: “Mãnã pã lumi ãndãrãt, aša sã mergã sã aš aflji lok dã kulkat šã dã mãnkat kã noj šcenj ãm pustinjã ajišje.”

¹³ Isus lju zãs: “Voj dãđecãlji šjeva dã mãnkat.”

Jej ur ãntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dã pitã šã doj pešc. Noj sãngur sã mãrženj šã sã kumpãrãnj mãnkari dã totã lumesta?”

¹⁴ Jej ur umãrat hundiva pet hiljada dã bãrbec,[†] Isus u zãs alu učenici aluj:

“Punjecãlji sã šadã ãm grupur po pedeset lumi sã šadã una.”

¹⁵ Šã apostoli ur fãkut kum lju zãs, lju pus pã toc sã šadã žjos.

¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dãrabur dã pitã šã doj dãrabur dã pešc šã su ujtat sus ãm nor, Isus u blagoslovulit šã u ruptã ãm dãrãbelji, atunšje u dat alu učenici aluj sã pujã dãdãnençi alu lumi.

¹⁷ Šã jej toc ur mãnkat šã asre sãtulj. Šã jej ur akuljes dvanaest košarur dã dãrãbelji šje ur rãmas.

Petar priznalešçi kã Isus ãj Krist

(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

¹⁸ Undatã kãnd su ãntors Isus pum parçi sã sã aroži, učenici asre ku jăl šã Isus u ãntribat: “Šje zãšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ãntors vorba: “Ivan šje Bučazã, makar orikic zãšji Ilija prorok a hejelanc kã ješc prorok dã kãnva kari u uskrsnilit dãm morc.”

²⁰ Isus u ãntribat: “A voj? Šje zãšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ãntors vorba: “Tu ješc Krist kari ãj mãnkat dã la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kã jăl u muri, šã u uskrsnuli

(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sã spujã asta alu šjinjiva kã jăl ãj Mesija.

²² Atunšje Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trãbã sã pãc mulçi patnjur. Bãtãrnji kari ãs glavni ãntri židovur, mari popur šã učitelju dã zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurã, a ju treçi zuã uj uskrsnuli.”

Kum sã fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

²³ Atunšje Isus u zãs alu toc: “Dakã šinjiva gãndešçi sã mã sljedãlaskã pã minji, elši trãbã sã odbijalaskã sã kušçi dã pã žãndurlje aluj, jăl sãngur sã aš je krušje aluj totã zua šã sã mã sljedãlaskã pã minji.[‡]

²⁴ Šinji gođ gãndešçi sã aš spasalaskã kustuš ala lu perđi do kraja, šã šinji gođe šu perđi kustuš pãntru minji ala su spasalisã vječno.

²⁵ Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jăl ãj uništilit ili pãrdut?

²⁶ Dakã ãj alu šjinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušãnji dã ala om, kãnd uj vinji ãm slava aluj, ãm slava alu tatusu šã ãm slava alu svãnc andeji.

²⁷ Anume ju zãk, ãs orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dã šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratã slava aluj

(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

[†] 9:14 Nu asre numa bãrbec, nego šã mujer šã kupij (veđi Mat 14,21) [‡] 9:23 Zločinac kari are osudulit sã mori pã krušji trãbuje sã dukã krušje pãn la lok hundì u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sã zãkã dakã gãndenj sã fijenj učenici aluj, trãbujenj sã fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrã, trãbujenj sã fijenj poslušni šã spremni sã punjenj ureçi la Isus.

28 Hundiva osam zälji dä pä ešce svatur Isus u lot pä Petar, Ivan šä pä Jakov ku jäl, šä u mers sus pä đal sä sä aroži.

29 Atunšje kum sä aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šä coljilje aluj sur ščimbat am alb dä svitläze.

30 Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šä prorok Ilija.

31 Jej su arätat äm slavä šä jej svite dä morčiš aluj šje u fi äm Jeruzalem.

32 Pä Petar šä pä urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šä lor väzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stäce ku Isus.

33 Känd jej fužje, Petar u zäs alu Isus: “Domnu, anovä nji benji ajiše! Lasä fäšjenj tri koljibur: unu päntru činji, šä unu päntru Mojsije šä unu päntru prorok Ilija.” Jäl nu ščije šje svitešči, sämäna kä bulunzešči.

34 Šä känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar šä pä urtašji aluj šä jej su änfrikušat.

35 Atunšje su äuzät graj däm oblak: “Asta äj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jäl!”

36 Känd graju su auzät, Isus are sängur. Učenici ur täkut šä nor spus alu njime šje ur väzut.

Isus u mänat afarä pä drak däm kupilula

(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

37 Hajelantä zä Isus šä učenici aluj ur vinjit žjos dä pä đal šä äm aščipta gärmadä dä lumi.

38 Äm gärmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mä arog, ujtäci pä fišjorum daje kä jäl äj jedini kupilu amnjov!”

39 Ujtäci, duh äm napadalešči šä jäl däm turdatä cäpä, äm skutärä äm gärčur šä fašji spumi la gurä šä dabe fužji dä la jäl, ku mukä äm äm bači.

40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakä ar puće jej sä mäjä pä draku afarä ali jej nu puće.”

41 Isus u äntors vorba: “O voj nevjernä šä ubraznikä generacijä! Kitä

dobä träbä sä fjuv ku voj? Kitä dobä träbä sä vä trpälesk? Adäl pä fišjoruc ajišje!”

42 Känd kupilula u vinjit la Isus, draku lu värljit žjos šä äm skutura am gärčur. Isus lu mužjit pä duhu rov šä pä kupilu lu ozdravalit, šä äm napoj lu dat la tatusu.

43 Jej asre toc ämirac la autoritetu aluj šä kit äj dä mari Dimizov.

Isus jarä spunji dä morče aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje känd inka toc sä ämira šje u fäkut, Isus u svätit ku učenici aluj:

44 “Zapamtalecä vorbilješce, šä ängändecävä dä jelji.” Isus u zäs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat äm mänjilje alu omuluj.”

45 Jej nor prišjiput šje u gändit jäl ku aje sä zäkä. Značenje are askunsä dä la jej, a alor lji are frikä sä äm äntrebi pä jäl dä aje.

Šjinji äj maj mari äm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

46 Učenici su apukat sä raspravljaskä šinji däm jej ar puće sä fijä maj mari.

47 Isus lji ščije gändu äm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pä kupil mik šä lu pus längä jäl

48 atunšje lju zäs: “Šinji gođe apukä pä kupilusta mik äm numilje amnjov apukä pä minji. Šä šinji gođe apukä pä minji, apukä isto šä pä ala kari mu mänat. Daje kä maj mik äntri voj äj maj mari.”

Šjinji nuj protiv dä voj, ala äj dä voj
(Mk 9,38-40)

49 Ivan u zäs: “Domnu noj anj väzut pä unu om kari äm numilje atov mänä drašji afarä däm ominj šä noj anj zäs sä nu fakä aje, daje kä jäl nu äj unu däm noj.”

50 Isus u zäs aluj: “Nu äj branalec, kä šinji gođe nuj protiv dä voj, äj dä voj.”

Š 9:31 morči Vorba kari äj prevodilitä “morči”, pä ljimba dä grčki äj Jäšalä, šje aratä kum Isus u muri. Äm kenvija bätärnä “Jišala” značalešči kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelci däm ropstvä äm Egipat. Morče alu Krist pä krušji äj “Jäšalä” daje Dimizov nju otkupilit däm ropstva dä grehur.

Samaritanci nu apukă pã Isus a jãl nu lji uništãlešči

⁵¹ Vreme are apropi kãnd Isus trãbuje sã fijã dus napoj ãm nor, atunšje tari su odluãulit sã mergã ãm Jeruzalem.

⁵² Isus u mãnat glasnišj ãm nençi la jãl a jej ur vinjit ãm unu sat ãm Samar-ija sã pripremalaskã lok pãntu jãl.

⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ãm benji, daje kã are pã kalje dã Jeruzalem.*

⁵⁴ Kãnd ur vãzut uãenici Jakov šã Ivan ur ãntribat: “Domnu, gãndẽšc sã ãimãnj fok dãm nor sã lji uništãlaskã?”†

⁵⁵ Isus su ãntors la jej šã lju fãkut dã njimika pã Jakov šã pã Ivan.

⁵⁶ Šã jej ur mers ãm altu sat.

Nuj lako sã fijenj uãenici alu Isus (Mt 8,19-22)

⁵⁷ Kum mãržje Isus šã uãenici pã kalji, šjeva ka omu u zãs alu Isus: “Ju uj meržji ku ãinji hundĩ gođ vi meržji šã tu!”

⁵⁸ Isus u zãs: “Lisicurlje ari sklonište šã vrãbujilje ari gnjezdurilje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundĩ sã ãm pujã kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zãs: “Sljedilešçi mã!”

Omu u zãs: “Domnje, lasãmã elši sã mã dukã sã ãngrop pã tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zãs aluj: “Lasã pã morc sã ãš ãngropi pã morc,* ali tu duçi

šã propovjedalešçi kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zãšje: “Ju ãuj sljedili pã ãinji, Domnu ali elši lasãmã sã mã pozdravalesk ku toc akasã.”

⁶² Šã Isus ju ãntors vorba: “Njime kari punji mãna pã plug šã sã ujtã ãm napoj dã pã jãl,† nuj bun dã kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj uãenikur kum sã spuji dã kraljevstva dã Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dã pã ešce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj uãenikur šã lju mãnat ãm nençi, doj pã doj la tot varušu šã lok la kari jãl isto ašçipta sã mergã.

² Isus u zãs alor: “Žetva ãj mari ali pucãnj ãs lukroj, dãm ala rãnd arogãçi la stãpãnu dã žetva sã mãji maj mulc lukroj ãm polja aluj.*

³ Aku duçi ali punji ureçi. Ju vã mãj pã voj ka pã birkã mikã ãntri lup!

⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškã ili cipiliš, šã nu sta dã lungat ãm svat ku ominji pã kalji sã nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje trãbã sã zãšjec kãnd vinjec la kasa ãj: ‘Putuljalã fijã la kasasta!’

⁶ Dakã om kari gãndẽšçi putuljalã kustã ãm kase putuljala u fi ku jãl, ali

* **9:53** Samaritanci šã Židovi jej dãm tri jej sã mrzãle. Daje Samaritanci nu gãnde sã ažuçi alu Isus pã kalje aluj ãm Jeruzalem–glavni varuš alu židov. † **9:54** Jakov šã Ivan u dã osudã kã jej šçije kã jej ãs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pã Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekã sã ãnveci pã om kum sã fijã uãeniku aluj. Isus gãndẽšçi dakã ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § **9:59** Nuj jasno kã tata alu omula u murit, a jãl trãbã sã ãl ãngropi odma, ili omula gãndẽšçi sã rãmãji maj du lungat pãnj šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta ãj ãm aje kã ala om gãndẽšçi elši šjeva sã fakã majnti dã šje u sljedili pã Isus. *

* **9:60** Isus nu gãndẽšçi doslovno kã morci ur ungrupa pã alci morc. Šje ar puçe sã fijã “morc” ãs: 1. asta ãj metaforã dã hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta ãj metaforã dã hej kari nu sljedilešçi pã Dimizov, kari ãs duhovno morc. Poanta ãj ãm aje kã uãeniku nu slobud sã dopustulaskã njimik šje lar zadržali sã nu sljedilaskã pã Isus. † **9:62** Njime kari sã ujtã dã napoj kãnd kapalešçi, nu poçi sã vadã plug hundĩ trãbã sã mergã. Aje osobã trãbã sã fijã koncentriranã sã sã ujçi ãm nençi sã potã benji kapali. Aša znaãalešçi kã trãbã sã nji ujtãnj ravno dã kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sã punjenj familija pã loku alu Dimizov. Nu znaãalešçi kã trãbujenj sã nu nji brinulenj dã familija anostrã. ‡ **9:62** Isus odgovaralešçi ku izreka sã ãnveci pã om kum sã fijã uãeniku aluj. Isus podrazumijevãlešçi kã osobe nuj bunã dã kraljevstvo alu Dimizov dakã nji ujtãnj pã ominj ãm prošlost ãm lok sã sljedilenj pã Isus. * **10:2** Isus zãšji kã mulc ominj ãs spremni sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno uãenikur kari u ãnvãca, šã sã ažuçi alu ominj.

dakã nu, putuljala u vinji ãm napoj la voj.

⁷ Rãmãnji ãm aje ista kasa, mãnãnkã šã be šje ari jej, kã lukroju ãj vredan dã šje u lukrat. Nu vã selilec dãm una kasa ãm alta.†

⁸ Dakã mãržjec ãm bilo kari varuš šã jej vã apukã ãm benji voj mãnãkã šje vã punji dãdãnenći

⁹ šã ozdravalecã pã biçež kari ar fi akulo, šã spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov ãj apropi.

¹⁰ Ali dãkã vinjec ãm varuš hundĩ nu vã apukã, atunšje dušjecãvã pã ulicur šã zãšjec:

¹¹ Čak šã prašina dãm varušu avostru kari su apukat pã pišjorilje anoštri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj!‡ Ali šã voj ac trãbuji sã šćijec kã kraljevstva alu Dimizov ãj apropi.

¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dã kitã dã varušula.”Š

Isus lji fašji dã njimik pã heje kari nu askultã
(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo ãm varuš Tira šã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ãm varušu avostru, jej dã kãnva sar vi ãnkãjit, šãzut ãm colji dã kecã, šã ãm šjinuša znak dã ãnkãjalã.†

¹⁴ Anume ãm zuve dã sudulalã Tira šã Sidonija maj benji ur trešji dã tu!

¹⁵ Šã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãdika? ãm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a šjinji odbacalešci pã voj, pã minji odbacalešci, šã šjinji gođe odbacalešci pã minji, odbacalešci pã Dimizov kari mu mãnãt!”

Dã šje sã nji ãnfãlušãnj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ãntors ku fãlušãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, čak šã drašji nji punji ureći ãm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtãm la Sotona kum kađi ka munje dãm nor.Š

¹⁹ Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet sã kãlkãc pã šarpi šã pã škorpionur* šã ku kutotu pučere pã sãla dã dužmanj, † šã njimik nu vic pãcã rov.

²⁰ Tot daje nac trãbuji sã vã ãnfãlušãc kã duhovur vã punji ureći. Fijec fãloš la aje kã numilje avoštri ãs skrišã ãm nor.”‡

Numa Fišjoru otkrilešci pã Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹ ãm ala šas Isus su ãnfãlušãt ãm Duhu svãnt šã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt šã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns ešće dã la mãrđoj šã dã la pãršjipuc, šã aj arãtat alu hej ‘mišj’Š pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi.”

²² Šã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat ãm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunošci pã Fišjoru šã njime nu kunošci pã Tata, numa Fišjoru

† **10:7** Isus nu svite kã jej trãbã sã rãmãji ãm aje kasa totã zua, mar trãbã sã sã kulši akulo ãm totã nopče, kit gođ ãs akulo; ku alćilje vorbi, nu vã kulkãc ãm alta kasa. ‡ **10:11** Asta ãj simbol sã nji areći sã odbacalenj pã ominj dãm ala varuš; ku alćilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pã noj, aša Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” Š **10:12** Sodoma: varuš (veđi Stv 19,24-28) * **10:13** Ominji kari kusta ãm Korazin, ãm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã ašćepći pã Mesija. Ominji kari kusta ãm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pã Mesija kã u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešci čak kã šã eje kari nus Židovi trãbã prepoznulaskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje. † **10:13** ãm aje kulturã, ominji trãbuje sã porći colji kari ãs fãkući dãm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šãđe ãm šinuša, sã areći kã lji žalji, šje u zgrešilit protiv dã Dimizov. ‡ **10:17** Ajišje “numilje” arãtã pučere alu Isus šã autoritet. Š **10:18** Isus koristilešci usporedbã sã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 učenikur aluj u propovjedilit ãm varušur. Sotona u kãzut đos dãm nor, ka kum munja luvešci đos. * **10:19** Šarpilje šã škorpioni ãs metaforã dã relji duhovur. † **10:19** Dušmanu ãj Sotona. ‡ **10:20** Dimizov u skris numilje alor pã skritura ãm nor, a aje značalešci kã jej ari vječni kust. Š **10:21** Asta ãj dã ominj kari nari iškulj, ali ãs spremni sã apušji ãnvãcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukã šã slušalešci pã hej lu kari lji ãnkređi.

kunošći, šă alu heje kari Fišjoru găndešći u kunošći pă Tata.”

²³ Atunšje kănd are jej săngur, Isus u ăntors la učenici aluj šă u zăs: “Blago avovă kă oči avoštři asta veđi!

²⁴ Sigurno mulc proroš šă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut să vadă, šă să audă šje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

*Isus svitešći dă maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)*

²⁵ Šjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus šă lu ăntribat: “Učitelju šje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

²⁶ “Šje zăšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U ăntors vorba: “Plaši pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

²⁸ Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă šă vi kusta.”

²⁹ Ali kum gănde să areči kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

*Usporedbă dă Samaritanac kari
are milos*

³⁰ Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaș šă lăsat pă drik.

³¹ Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parći.

³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula šă lu văzut, isto u mers pă alta parći dă kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl.

³⁴ Jăl u mers la jăl u vărsat uloj šă vin, šă ju ănvălit ranurlje. Atunšje lu pus pă magar šă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jăl.

³⁵ Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa šjeva ka banji† šă u zăs: ‘Je sama dă jăl, šă dakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu šje u čilti, ju cuj plăci razlika kănd mă ăntorkă ăm napoj.’

³⁶ Dă pă găndala ata šje găndešć kari dăm ešće tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jăl u ăntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunšje Isus ju zăs aluj: “Dući šă fă šă tu isto ka jăl.”

Dă šje trăbă să nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundı are mujeri šje să čima Marta kari lu apukat pă jăl ăm kasa alji.

³⁹ Marta ave soră šje să čima Marija kari u šăzut la pišjorilje alu Domnu šă punje ureci la kutotu šje jăl svite.

⁴⁰ Ali Marta are ăm brigur dă kutotu šje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji săngur kutotu să poslužulesk? Šjeva zăj să vijă să ăm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešć šă či uznemirilešć dă mulći stvarur.

⁴² U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

*Primjer dă aruguminći
(Mt 6,9-13; 7,7-11)*

¹ Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ănvacănji să nji arugănj, kum ănvăca Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

10:27 Pnz 6,5 **10:27** Lev 19,18 * **10:29** Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să šćiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov šă să ăl plak ka pă minji săngur?” † **10:33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji măržăle. ‡ **10:35** Ăm original skrija: “ăs doj denarur”

² Isus lju zäs alor: “Känd vā arugāc zāšjec:

‘Tata, la sã fijã svãnt numilje atov, la sã vijã kraljevstva ata, ka kum äj pã nor la sã fijã pã pãmãnt!

³ Pita* anostrã kari äj äm totã zã, dã nji astäs.

⁴ Šã jartãnji grehurlje anoštri, ka kum noj jartãnj alu eje kari grešilešci protiv dã noj.

Nu nji da sã kãđenj äm änsjirkalur.’ ”

Isus nji änvacã kum sã fijenj ustrajni äm molitvã

⁵ Isus u zäs alor:† “Haj sã zãšjenj kã avec urtak la kari mãržjec äm miržuku dã nopci šã äj zãšjec: ‘Urtaku amnjov, dãm kecinj tri dãrabur dã pitã.

⁶ Urtaku u vinjit dã pã kalji la minji, šã nam šje sã äj puj dãdãneneci.’

⁷ A jãl äm nontru aj zãšji: ‘O nu mã gnjavali! Uša äj mar änkujetã, kupiji amej šã ju äščenj äm pat, šã jednostavno, nu mã pot skula sã ac dov pitã.’

⁸ Ju vã zãk: šã dakã nu u meržji daje kã äs urtašj, u fašji aje sã nu sã rušunji.

⁹ Šã ju vã zãk: Arugãcãvã, šã vu fi dat! Kutãc, šã vic afla! Kukunjec, šã vu fi dãsvkut.

¹⁰ Kã šjinji gođ sã arogã, kapãtã! Kari kotã, aflã! A šjinji gođ kukunješci aluje ju su dãsvãšji.

¹¹ Kari äj tata äntri voj: kãnd kupilu šjeri pešci dali äm lok dã pešci dã šarpi?

¹² Ili kãnd šjeri sã äj ðe škorpion äm lok dã ov?

¹³ Dakã voj grešni ominj šcijec sã dãðec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dãm nor Duh Svãnt alu alor kari äl äntrebã!”

Isus u vãrljit afarã pã drak ku puçere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatã u vãrljit afarã pã unu drak kari are mut, šã kãnd u fost drakula vãrljit afarã dãm ala om kari are mut, puçe sã svitaskã, šã alçilje ominji kari u vãzut aje asre ämirac.

¹⁵ A orikic dãm jej u zäs: “Jãl u vãrljit afarã pã drašj afarã ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dã demonur!”

¹⁶ Akulo asre alci kari änsjirka pã Isus, šã jej u šjirut znak dãm nor sã ðe.Š

¹⁷ Ali Isus šcije gãndurlje alor, šã lju zäs: “Totã kraljevstva kari sã borulešci una ku alt, jej ur uništiti kraljevstva alor. Dakã familija una ku alt sã borulešci, jej šur uništiti familija alor.

¹⁸ Dakã Sotona sã borulešci protiv dã jãl sängur, kum kraljevstvo aluj su cãnje?,* šje rãmãnje dãm kraljevstva aluj? Kum voj zãšjec kã ju vãrljesk afarã pã drašji dãm lume ku ažutala alu Beelzebul.

¹⁹ Ali dakã ju vãrljesk pã drašji afarã dãm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vãrlješci isto afarã pã drašj ku ažutalã alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kã nus toçni.

²⁰ Ali dakã ju mãj pã drašji afãrã ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj.

²¹ Kãnd om bãlour äj naoružãn šã pãzešci kasa hundï kustã, atunšje pãmãntu aluj äj sigurnã.

²² Ali kãnd bãlour om äl napadalešci šã äl mãnãnkã ku bãtaje, äj je oružje dã kari ovisilešci, šã äj ämparcã šje u furat

* **11:3** Pita are dostupnã akulo tota zua kari ominji mãnka, aje nuj çar pitã mar mãnkari. † **11:5** Isus spunji asta puvešci sã objasnalaskã kã urtaku avostru sã nu vã odbilaskã mar sã vã ažuçi dakã avec mari potrebã šã dakã äl äntreb maj mulçi rãndur. Aša njiš Dimizov pã noj nu nji odbili, mar nju da dakã unj fi uporni. ‡ **11:15** *Beelzebul* Beelzebul äj altu numi dã Sotona ili dã drak. Unjer sã skrijã “Beelzebub”. Asta anume znaçalešci “gospodar dã mušç”, šje znaçalešci “vladar pã drašj.” Asta numi äj povezano ku numilje dã lažni dimizov “Baal-zebuba” dãm Ekron (veði 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11:16** Ili “Jej gãnde dã la Isus sã areçi kã autoritetu aluj äj dã la Dimizov.” * **11:18** Ajišje “Sotona” äj dã rãnd dã demonur kari sljedilešci pã Sotona ka pã jãl sängur. Ku alçilje vorbi: “Dakã Sotona šã ÷lanovi dã kraljevstva alor sã borulešci una ku alt kraljevstvo aluj nu su cãnje.” † **11:20** *žejtu alu Dimizov* svitešci dã puçere alu Dimizov (veði Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dã Isus kari pobjedilešci pã Sotona šã pã demonurlje aluj. Isus äj bãlour om kari je kutotu dã la om bãlour.

dă la slab om.‡

²³ Kari nu aj ku minji, ala aj protiv dă minji șă șjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă.Š

²⁴ Pă lok făr dă apă rov duhu fužji afară dăm om, să lutulaskă* șă să koći lok să să odmaralskă. Dakă nu află njiș șjefăl j lok, zăšji: ‘Ju uj meržji am napoj am kasa ame dăm ala om hundī am fužjit.’

²⁵ Kănd draku u vinjit am napoj u aflat kă aje kasa aj čistilită, șă măturată.

²⁶ Atunșje meržji șă adușji maj șapči rov duhur maj rej dă jăl săngur, șă jej u vinji napoj am om șă kustă akulo. Așa alu omula are tari urăt dă kit dăm elși.”

Blagoslovu dă askultală

²⁷ Kum Isus svite, mujeri am gărmaďă dă ominj u mužjit tari dăm tot graju șă su apukat să svitaskă: “Blagoslovulită aj aje kari ću purtat am injimă, kari ću rănjit șă ću păzăt!”

²⁸ Isus u ăntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ăs eje kari auďi vorba alu Dimizov șă u cănji!”

Isus aj maj mari dă Jona șă dă Salomon a tot daje ominji nu punje ureči (Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kănd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat să svitaskă: “Voj ominj kari kustăc am asta vremi, voj șćec rej ominj. Kotă znak,† ali njișj șjefăl j altu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov čudo păntru prorok Jona.‡

³⁰ Șje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta am

varuș Niniva, kă Dimizov lu mănat.Š Așa șje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pă minji, Fișjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kănva vladale pă pămănt dă jug am Seba,† su răďika una șă je u suduli pă heje kari kustă astăs. Je u vinjit dă pă kraju dă svijet, să slușulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aișje aj șjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu găndec să punjec ureči!

³² Am zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta am varuș Niniva su răďika șă ljur suduli ominji kari aku kustă, kă jej nu sur ănkăjit kănd Jona lji propovijedale. A ajișje aj șjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Șje Isus ănvacă aje aj lumina alu ominj

³³ Isus sviteșci: “Njime nu acăcă lampă șă atunșje u punji pă lok hundī nu să veďi ili dăsup koșară. Nu, jăl u punji am svijećnjak așa toc u viďe lumină kănd vinji am nontru.‡

³⁴ Oču aj ka lampa alu telă. Dakă oču atov aj sănătos, atunșje tela ata ăntragă u fi am lumină, ali kănd ci oču bičag, tela ata ăntragă aj am ăntunjerik.

³⁵ Bagă sama da aje șje smatraleșc kă aj lumina am činji să nu fijă făr dă lumină.”

³⁶ Dakă aj ăntragă tela ata am lumină, njiș unu dio dă telă nu aj am ăntunjerik, atunșje aj kutotu am lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Š **11:23** șjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă Isus sviteșci dă akuljižala dă učenikur kari al sljedileșci “șjinji goď nu adușji pă ominj să vijă la minji să mă sljedilaskă, lji dușji dă la minji.” * **11:24** “Lok făr dă apă” sviteșci dă lok “lok pust” hundī draku lutaleșci. † **11:29** Ku alčilje vorbi: “Jej găndeșci dă la minji să fak čudo ka dokaz, kă ju am vinjit dă la Dimizov.” ‡ **11:29** Jona Jona are prorok am Stari zavjet (veďi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dă pă tri zălji, vju u vinjit afară dăm injima mari alu peșčilje, ka kum Isus u vinji afară dăm gropă. Š **11:30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta am Niniva, varuș Asirija, jej as re mari neprijateljī alu Izrael (veďi Jon 3). * **11:30** Am original skrijă: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, așa Fișjoru alu Om u fi znak alu asta naraștaj.” † **11:31** Kraljica dă la Sabe (aku am Jemen) putuvule pășci 1.500 kilometrur să slușalaskă mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dă Krist (veďi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). ‡ **11:33** Stihurlje 33-36 aj metaforă kari Isus sviteșci dă ănvăcala aluj, aj ka “lumina.” Jăl găndeșci učenici aluj să puďă ureči șă să djelilaskă ku alci. Jăl sviteșci dă ominj kari nu șćijă ili nu prihvataleșci ănvăcala ka kum jej ar fi am “ăntunjerik”.

Isus fašji dă njimik pã farizeji šã pã učitelji dă zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu čimat sã mãnãnšji la jãl akasã. Isus u mers, šã u lot lok la masã.

³⁸ Kãnd farizeju u vãzut kã nu šu spãlat mãnjlje majnti ka kum aj običaj alu židov, su apukat sã mãnãnšji a farizeju su začudulit. §

³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljištaru šã teru čiśc, ali pã dã nontru voj šćec pljinj dã pulkučalã šã relji.

⁴⁰ Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šã nutrina?*

⁴¹ Maj benj dãđec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

⁴² Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãđec desetina dãm tot začinurlje šã povrčur alu Dimizov, a nu bãgãc sama dã pravdã šã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fašjec, a hajelantã sã nu propustulešč. †

⁴³ Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãšjec lokurlje glavnã pã sasantankurãm sinagogã, šã pozdravalalã ku poštovanjeãm varuš pã trgur.

⁴⁴ Jao avovã, kã voj šćec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu šćijã kã obrednoã s atunšje nečisti.” ‡

⁴⁵ A unu dãm učitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Učitelju, kãnd

svitešč aša, tu nji vredãlešč šã pã noj.”

⁴⁶ Isus u zãs: “Jao šã avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit šje poći om purta, a voj nu gãndec njiš ku žježjitu mik sã ažutãc dã teretula sã dukã.

⁴⁷ Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci šã gãndec kã ku aje fišjec benji, a preci avoštři lju amurãt.

⁴⁸ Aša voj svedočulec šã vã slagalec ku djela alu preci avoštři. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur. §

⁴⁹ Dimizovãm mudrostu aluj u zãs: ‘Ju uj mãna pã prorokur šã pã apostolur šã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dã la asta generacijã u fi tražalitã sãnžilje dã la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elši dã kãnd su stvorulit svetu:

⁵¹ su apuka dã la sãnžilje alu Abel pãnã la sãnžilje alu Zaharija,* kari u fost amurãtãntri žrtvenik šããm svetinja dã Hram. Ju vã zãk: ‘Kã kutotu asta u fi tražalit dã la asta generacijã!†’

⁵² Jao avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ãndãrãt čejilje dã kraljevstva alu Dimizov. ‡ Voj sãngur nac mersãm nontru šã ac sprečilit pã alci sã tunjiãm nontru kãnd gãnde.”

⁵³ Dã pã šje u fužjit Isus dã pã lokula, učitelji dã zakonu alu Mojsije

§ **11:38** Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mãnjlje ka kum ar trãbuji sã fijã obredno čiśc la Dimizov. * **11:40** Isus koristileščiãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej šje nu prišjepi kã haj šje ajãm sufljit aj bitno alu Dimizov. † **11:42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaralešč šã alčilje stvarur. ‡ **11:44** Ešće grop as re kapalićiãm pãmãnt hundi morči telurlje as reãmgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kãnd Židovi umbla sus pã grop atunšje jej as re obredno nečisti. Ešće grop fãšje aje sã fijã aje slučajno. § **11:48** Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej šćijã dã amurala dã prorok ali nu osudulešči pã preci daje kã lju amurãt. Ku alčilje vorbi: “ãm lok sã lji osudulec, voj maj potvrdãlec aje šã vã slagalec ku aje”. * **11:51** Abel are elši om kari are amurãtãm Stari zavjet (Stv 4,1-16) šã Zaharija posljednji om kari are amurãtãm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštivaleščiã s proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokurãm Stari zavjet, aša farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije nu askultã pã Isus šã nu askultã pã apostolur kari Isus u mãna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dã kutotu anjlje kãnd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus svitešči dã istina alu Dimizov ka kum ar fiãm kasa hundi učitelji odbijalešči sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi čejilje sã potã tunaãm nontru. Asta značalešči kã učitelji nu kunošči benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã ãl upoznulaskã.

šă farizeji sur ăngăndit să mergă dă pă jăl să ăl ispitivălaskă.

⁵⁴ Gănde să ăl apușji pă Isus ăm zamkă šje ar puće să zăkă protiv dă jăl numa să ăl dukă pă sud.

12

Isus upozoravalešči pă učenikur (Mt 10,26-27)

¹ Așa mulc ominj su sakupilit dă mar kălka una pă alt kic as re pă lănga Isus. Ali Isus elși u zăs alu učenici aluj: “Loc sama dă kvascu alu farizej! Ala kvas ăj licemjerje.*

² Njimika nuj akupirit šje no fi dăskupirit, njiș una tajnă kari no fi șcută.†

³ Așa dakă ac zăs šjeva ăm tunjerik su šci ăm lumină, șă dakă ac šupunjit šjeva ăm soba avostră aje isto u fi mužjit pă krovur dă kăș.”‡

Nu vă fijă frikă (Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zăs: “Urtașji amej lasăcămă să vă zăk, nu vă fijă frikă dă eje kari numa vă poći amură tela șă nu poći njimika să vă fakă.

⁵ Ju vuj zășji dă šjinji trăbă să vă fijă frikă. Fijă vă frikă dă Dimizov kari poći să amori, atunșje vă poći vărliji ăm pakao. Da anume, dă jăl vă trăbă să vă fijă frikă.

⁶ Nus šinșj (5) vrăbuj vândući dă doj banj? Dimizov nu mujtă pă njime.

⁷ A avovă čak șă păru pă kap vi umărat. § Nu vă fijă frikă! Voj șcec maj vredni dă gărmađă dă vrăbuj.”

Pă pămănt trăbujenj să priznalenj pă Isus (Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zăs: “Šjinji gođ pă pămănt mu priznali pă minji ăm nenće alu

ominj, Ju Fișjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl ăm nenće lu andelji alu Dimizov.

⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pămănt ju muj odreknuli dă jăl la andelji alu Dimizov.

¹⁰ Dakă bilo šjinji sviteșci vorba protiv dă minji Fișjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakă šjinjiva sviteșci mișjunj dă Duhu Svănt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adușji la sud ăm sinagogur șă la poglavicur șă vladarur; nu vă brigalec kum șă ku šje muj branali, ili šje să zăk.

¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svănt ću ănvăca șje trăbă să zășj.”

Isus sviteșci alu ominj să nu fijă pohlepnă

¹³ Unu dăm ominj ăm gărmađă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje amnjov să să ămperci ku minji šje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit șă zășje: “Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să ămpărc ăntri voj doj?”

¹⁵ Atunșje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama șă păzăcăvă dă pulkučală! Dakă šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzdak făr dă firi kari ave tălek șă tălekula u adus mult plod.

¹⁷ Šă jăl šu zăs săngur aluj: ‘Šje să fak kă nam dăstul lok să puj ăndărăt šje mu kriskut?’

¹⁸ Atunșje, jăl u zăs: ‘Așa uj fașji: Ju uj răstuna skladișturlje amelji șă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu šje mu kriskut.’

¹⁹ Šă ju muj zășji alu dușa ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, șă dă mulc ej

* **12:1** Ka kum kvasu kreșci ăm alot, așă licemjerje kreșci ăm ăntragă zajednica. Ku alčilje vorbi: “Păzăcăvă dă la licemjerje alu farizej, kari ăj ka kvasu” ili “Fijec oprezni să nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ăm ponașanje, utjecaleșci pă toc, baș ka kum kvasu kreșci am alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kă Dimizov u duskupira kutotu šje ăj askuns. Dimizov u otrikli kutotu šje ominji aku askunđi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askunđi”. ‡ **12:3** Kășurlje alor ăm Izrael ave ravni krovur, a ominji să urkă sus șă șăđe. § **12:7** Pućenj să ănkriđenj alu Dimizov. Jăl șcijă maj mult dă kit noj șcijenj. Nu șcijenj čak njiș kit păr avenj pă kap, ali Dimizov șciji asta kutotu.

šje ur vinji. Odmoruleščići, mănănkă šă be, šă ănfulušeščići!

20 Ali Dimizov ju zăs aluj: “Tu omulje făr dă firi! Mar ăm asta nopci uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ăndărăt?”

21 Aša păce omu kari ăš akulježi găzdăšijilje păntu jăl săngur, a nu su găzdašjit ăm oči alu Dimizov.”

Isus ănvacă să nji răzământj pă Dimizov
(Mt 6,25-34)

22 Kapu u zăs Isus alu učenici: “Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, šă să fijec ăm brigur šje vic mănka, ili să vă brinulec ăm šje vic ămbrăka.

23 Daje kă kustu ăj maj vrednă dă kit mănkar, šă tela maj mult dă kit colu.†

24 Numa ujtăcăvă la găgărašč.‡ Jej njišj nu samănă, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupă, šă tod daje Dimizov lji rănješči. Nu šcec voj maj vredni dă vrabujrljelje?

25 Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu?

26 Dakă, nu pučec să făšjec niti maj mākăčelji, adăšje šcec ăm brigur dă kutotu ostalo?

27 Numa ujtăcăvă la flor ăm telek! Jelji niti să trudulešči niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njiš Car Salomon ăm găzdăšije alor nu are ămbrăkat aša mândru ka florurlje ăm telek.

28 Ali dakă Dimizov dă dastafel mândremi alu jarbă kari kustă astăs, šă să bagă ăm fok, kit atunšje maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ănkriđală!

29 Dăm ala rănd nu vă găndec šje vic mănka šă šje vic be. Nu vă uznemirilec!

30 Dă kutotu aje să brinulešči ominj făr dă Dimizov. Ăngăndecăvă kă Tata avostru dăm nor šcijă šje vă trăbă.

31 Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov§ elši šă kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikă stadă,* nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ănfălušešči să vă apušji ăm kraljevstva aluj.

33 Vinđec kutotu šje avec šă dăđec alu sărašj. Aša adunăcăvă tăšč kari nu su puče rupi, šă găzdăšijă să vă fijă ăm nor kari nu propadalešči, hunđi lotri nor puče vinji, niti găndašji să mănăšji!

34 Daje kă sufličilje avošttri u fi hunđi ăj blago avostru.”

Trăbă učenici să fijă spremni să aščepci pă Dimizov

(Mt 24,45-51)

35 Isus u zăs alu učenici: “Fijec spremni dă lukru, la să fijec opremilică† šă ăm mănjlje avošttri lasă fijă luminjilje acăcaći.

36 Aša u fi ka slugurlje kari u aščiptat pă gospodar aluj să să ăntorkă dă pă nuntă, spremni să ăj dăsvăkă kum u kukunji pă ušă.

37 Măndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodar! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji săngur kintrinca să lji služulaskă šă lju punji să šadă la masă šă lju dvoruli.

38 Šă kănd u vinji gospodar ăm miržuku dă nopci ili dăspru zua šă lju afla aša, mândremi u fi alu ala slugur!

39 Slușulecămă dă asta: ka să šcijă gazda ăm kari șas u vinji lotru, jăl ar

* 12:20 “Duša” ăj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † 12:23 Daje kă Dimizov vu dat kust, šă telă avostră, sigurno pučec să ănkriđec kă Isus vu da šje vi potrebno dă kust. ‡ 12:24 Hej kari slușalešči pă Isus, jej smatralešči pă gavranur kă ăs făr dă korist, daje kă Židovi nu puče să mănăšji ešce živadur. § 12:31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešči: “ujtăcăvă la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”.

* 12:32 mikă stadă Isus čamă pă učenikurlje aluj, stado. Stado ăj grupă dă vașj ili kecur dă kari pastiru să brinulešči. Ka kum pastiru să brinulešči dă vașjilje alor, aša Dimizov să brinulešči dă učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vă brinulec. Numa daje kă šcec mișj, slabi, ka stado delj mikă, tata dăm nor ju su văzut dă voj să kustăc ăm kraljevstva aluj.” † 12:35 Ăm original skrijă: “La coljilje avošttri fijă ljigată ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovă să nu lji smetilaskă haljina kănd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostră ku kurova sus să fijec spremni să slușulec.”

pžã šã nar læsa sã aj fijã provalalit ãm kasã.

⁴⁰ Voj isto trãbã sã fijec spremni, kã ju Fišjoru Omuluj uj vinji ãm vremi kãnd nu çi nadali.”

⁴¹ Petar atunšje lu ãntribat pã jãl: “Domnu spuj tu asta usporedbã pãntru noj učenici, ili aj pãntru toc?”

⁴² Isus u zãs: “Šinji aj ala vjernã šã kufiri upravitelj kari ãl postavalešçi dã gospodar pã kasa, šã ãm pravã vremi u da mãnkari alu toc ãm kasa?”

⁴³ Mãndremi alu ala sluga kari kãnd u vinji gospodaru, u fašji aša.

⁴⁴ Dã anume, ju vã spuj kã gospodaru u odredilit alu ala sluga sã vodulaskã ku kutotu imanje kari ari.

⁴⁵ Ali dakã sluga šar zãšji ãm suflijtuš: ‘Gospodaru, nu su ãntoršji aša pãfriš’, šã atunšje sã apušji sã batã pã slugur šã sã be, mãnãšji šã sã ambeçi?’

⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga ãm šjas kari nu šcijec. Šã atunšje fãrd dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šcijã šje gãndešçi gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu sã pripremlešçi dã dolasku aluj, jãl u kãpãta mulçi luvalur.

⁴⁸ Ali dakã sluga nu šcijã voje alu gospodaru, šã fašji šjeva šje zaslužulešçi kaznã, atunšje u kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari mult u fost dat, mult su ašçipta dã la jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat ãm povjerenje, dã la eje šã maj mult u fi šjirut.”

ãnvãcala alu Isus u adušji razdor ãntri ominj

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zãs: “Ju am vinjit sã vãrljesk fok dã sud pã pãmãnt,† šã kum aš gãndi sã sã apušji sã ardã!

⁵⁰ Trãbã majnti sã mã bucez ku mukur. Kum mã muçulesk pã šje aje no trešji!

⁵¹ Gãndec kã am vinjit sã vã aduk putuljalã pã pãmãnt ãntri ominj? Nu, ju am adus podjelã!

⁵² Dã aku maj menkulo ãm kasa dã šinšj ominj ur fi ãmpãrcãc tri u fi pã parçe ame šã doj protiv dã tri.

⁵³ Tatusu u fi protiv dã fišjoruš, šã fišjoru u fi protiv dã tatusu, mumãsa protiv dã fataš, a fata protiv dã mumãsa, šã sokra protiv dã njivastaš, šã njivasta protiv dã sokrãsa.”

Isus lji spunji kã trãbã sã fiji spremni kãnd jãl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gãrmadã, Isus u zãs: “Kãnd viđec njegri oblakur kã sã rãdika dã pã more pã zapad, voj odma zãšjec: ‘Astãs u fi plojã’, šã voj šçec u pravu.

⁵⁵ Šã kãnd sã apukã sã batã vãntu dãm pustinja la jug, odma zãšjec: ‘U fi zuva tari kaldã’, šã aj aša.

⁵⁶ Licemjerilor! Š Voj šcijec sã čitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã dogudulešçi*.

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm haje avostru sã šcijec šje aj benji.

⁵⁸ Dãkã šjinjiva çi optužulešçi pãntru dugu kari nac plãçit šã vã gãndešçi sã vã adukã la sud, ãnšjarkã inka pã kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puçe sã çi adukã la sudac, sudacu sã çi ãe la oficir, šã oficiru çi poçi bãgã ãm çemicã.

⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji sã rãmãj pãn šje no fi plãçit toc banji.”†

13

Isus çamã sã nji ãnkãjenj ku maj majnti

‡ **12:49** Asta ar puçe sã fijã: 1) Isus u vinjit sã sudulaskã pã ominj, ili 2) Isus u vinjit sã čistilaskã pã ominj kari ãnkredi, ili 3) Isus u vinjit sã adukã razdor ãntri ominj. **12:53** Mih 7,6 **§ 12:56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã kã çudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl aj ala pã kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu. * **12:56** Ku alçilje vorbi: “Anume sigurno ac trãbuji sã prišjipec šje znaçalešçi šje Dimizov u fãkut pãšçi minji ãm ešçe zãlji!” † **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporedbã sã lji ãe upozorenje kã toc ar trãbuji sã sã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã šje vinji sud pã jej.

1 Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem.

2 Isus u zăs: “Voj găndec kă Galilejci ăș maj greșni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păcăt jej asta?”

3 Nu, uopće nu! Șă punjec urecí! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc.

4 Șă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ăm Jeruzalem?

5 Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme să nji ănkăjenj

6 Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sămănat ăm vinograd ljemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă să ujtă dăkă ăj plod pă ljemn ali nu afla njimika.

7 Șă aša u zăs alu omula șje lukră ăm gard: ‘Ujtăci ajișje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să afli plod șă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ăndărăt! Adășje ar čalti pământu?’

8 Pă aje, omu șje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl șă uj punji gnoj.

9 Dar atunșje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăl taj ăndărăt.’ ”

Isus pă zuva dă sămbăta iscjelileșči

10 Pă zua dă sămbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur.

11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičișug. Je are apljikată žjos șă nu să puće uspravali.

12 Isus u skužulitu, șă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičișugu atov.”

13 Atunșje Isus u pus mănjlje aluj pă je, șă je dăm turdată su uspravali șă su apukat să đe hvală alu Dimizov.

14 Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiș daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sămbăta șă jăl su ăntors la eje ominj șă u zăs: “Ăs šinșj (6) zălji ăm una sămptămăna hundī trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoș hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sămbăta.”

15 A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fișjec kănd dăzljăgec pă vașjlje șă pă măgari avoștri pă zuva dă sămbăta șă lji dușjec la apă?”

16 Ali asta mujeri, sămănca alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljiगतă osamnaest ej șă nar ave pravo să fijă dizljigată dăm ala rănd kă pă zuva dă sămbăta?”

17 Pă asta, toc eje kari să protivile as re rușanac. Toc alci ăm gărmađă sur ănfălușăt la toći mândri șă bunji stvarurlje șje Isus fășje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sămănca kari kreșči ka kvasu kari să širileșči

(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

18 Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum sămănă kraljevstva alu Dimizov? Ku șje să usporidălenj?”

19 Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorușičino sămănca kari ăj tari mikă pă kari om u lotu șă u sămănat ăm garduș șă u kreșči șă u fost mari ljemn șă vrăbujilje u făkut skujbur ăm granur.”

20 Jară u ăntribat: “Ku șje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov?”

21 Kraljevstvo alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari količină dă făjnă,* aša kutotu să să potă răđika.”

Isus nji ănvacă kă ăj teško să tunănj ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

22 Isus putuvule ăm Jeruzalem, proșule ăm mulći varușur șă satur șă pă akulo ănvăca

23 Atunșje šjinjiva lu ăntribat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănjinj?”

Șă Isus u zăs alor:

* 13:21 Ăm original skrijă: “tri merur” kari ari 40 kila.

24 “Uša dă nor ăj uskă. Borulecăvă tari să tunăc ăm nontru. Ju vă pot zăšji kă mulc ur ănšjirka să tunji ali nor puće.

25 Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su riđika šă u ăncižji uša atunšje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec šă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă păntu noj.’ Šă vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dă hundi šćec voj.’

26 Voj vic apuka să zăšjec pă aje: ‘Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji kănd ănvăcaj pă ulicurlje anoštri.’

27 Šă jăl u zăšji maj undată: ‘Ju vam zăs kă nu šćuv dă hundi šćec.† Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plănžji šă vic kărcăji ku đinci šă vic fi mirgiš kănd vic viđe pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci ăm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlicjic afară.

29 Šă eje kari ur šăđe la masă pă nuntă ăm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug.‡

30 Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plănžji pă Jeruzalem

(Mt 23,37-39)

31 Orikic farizej ur vinjit la Isus ăm aje ista ză, să ăl ămpurušjaskă. Šă ju zăs: “Herod găndešci să či amori. Dăm ala rănd lasă lokusta šă dući pă altu lok.”

32 Isus u ăntors vorba: “Dušjecăvă šă zăšjec alu lisicurljelje.* ‘Ju măn pă drašj afară šă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, šă mănji šă tek ăm treća zuva uj zavăršali.’

33 Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji šă treća zuva, izgledalešci kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărlicjic petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kiči răndur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec!

35 Ujtăci aku! Kasa ata ăj lăsată săngură golă.† Šă nu mic viđe păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fiğă kari vinji ăm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

1 Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta šă jej să ujta pă jăl tari ku sama.*

2 Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojevalit dădănenće aluj.

3 Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?”

4 Jej tăšje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat să fugă.

5 Isus lju ăntribat: “Dăkă šjinjiva dăm voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sămbăta?”

6 Pă aje, jej nu puće să uništilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

7 Isus u băgat sama kum gošci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej:

† 13:27 nu šćuv dă hundi šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pă gozba ame.” ‡ 13:29 Mulc Židovi kari pretpostavale kă jej ăs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dăm toći lokurlje dăm svet ur fi ukljućeni ăm kraljevstva alu Dimizov. § 13:30 ăm original skrijă: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci važnost šă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13:32 lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šă kukavică. † 13:35 Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl ăj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zaštitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uništiti Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). 13:35 Ps 118,26 ‡ 13:35 Isus su ăntoršji ăm napoj pă pămănt. Atunšje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl ăj Mesija. * 14:1 să ujta pă jăl tari ku sama gănde să vadă dakă ăl poći optužili dă šjeva kă ăj duvină.

8 “Känd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šinjiva maj važni dă voj pă ala lok.

9 Domačinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta aj pântru jăl’, šă atunšje tu ješč am rušanji. Vi trăbuji să či duşj pă zadnji lok.

10 Aşa känd ješč čimat, dući šă akul-ježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće să vijă šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj am sus.’ Atunšje am asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poštovanje am nenće alu urtaşji atej šă gošč.

11 A tot omu kari să rădika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rădikac.”

12 Su āntors la Domačin šă Isus u zăs: “Känd pripremlešč večeră nu čima numa pă urtaşjic, ili pă fracic, ili pă njamuc ili pă găzdaşj susjedur, kă jej sigurno čur čimaći pă činji isto šă aşa cu fi āntors.

13 Maj benji känd faşj feştă čamălji pă saraşj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb.

14 Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poći āntorşji ali Dimizov ču nagradali am nor pă zuva dă uskrnsuće dă pravedni ominj.”

Isus sviteşci dă mari feştă am kraljestva aluj
(Mt 22,1-14)

15 Känd unu dăm ominjije la masă u auzăt, Jăl u zăs: “Blagoslovulit aj ala kari u mănka pită am kraljevstva alu Dimizov!”

16 Isus u āntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo.

17 Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošč să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu aj spremno!’

18 Ali jej toc dăm jej sor apukat să aš aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u väd. Mă arogă la činji, să zăşj sām jerći.’

19 Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinşj (5) perez dă bikan šă trăbă să mă dukă să ānşjerkă. Mă arogă la činji, să zăşj sām jerći.’

20 Treći om u zăs: ‘Ju baş mam ānsurat šă dăm ala rănd nu pot vinji.’†

21 Sluga u mers am napoj la gazda aluj šă ju spus kutotu. Asta lu mirgişit pă gazda šă jăl u zăs alu sluga aluj: ‘Āngribeşcići, dući pă ulicur šă am centru dă varuş šă adălji pă saraşj, ulož, invaliž šă pă orb să vijă.’

22 Känd u făkut aje, gazda u javalit kă u făkut aje ali inka are maj lok.

23 Atunšje ju zăs gazda alu sluga: ‘Aku dući am kot pă ulicur šă čamă‡ šă fă să vijă, aşa să fijă kasa ame umpljită.

24 Kă njişj unu dăm eje elşi kari asre čimac nor gusta dăm večera ame.”

Učenici ar trăbuji să fijă tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

25 Mulc ominj al sljedile pă jăl. Isus su āntors am napoj šă u svătıt alor:

26 “Bilo šinji dăm voj kari plaşji maj tariŞ pă tatusu pă mumăsa pă băşăcaş, pă kupijiş pă fracı şă pă sorăljeş šă čak pă kustu aluj maj mult dă kit pă minji, nu poći să fijă učeniku amnjov.

27 Dakă šjinjiva gāndeşci să fijă učeniku amnjov, trăbă să dukă kruşje

† 14:20 Eje ominj kari as re čimac pă nuntă jej fişje dă njimik pă kralj. Dă nuntă jej dă mult mar şcije, a känd u vinjit vreme să vijă, jej ur izmislilit mişjunj, šă izgovorur. Adăşje šjinjiva ar trăbuji să kumpiri telek kari nikad no u vāzut ili să kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trăbuji să rămăji cjelo vrijeme akasă să fiji ku mujere aluj? Jej cānje dă udvaru alor, dă familja alor maj tari dă kit dă gospodaru. Isus u upozorulit kă banji, udvaru šă familija nu slobud să fijă maj bitni dă kit dă Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ 14:23 am kot pă ulicur am original skrijă: “pă kalji ili la ogradă” § 14:26 am original skrijă: “Dakă šjinjiva vinji la minji a nu mrzăleşci pă tata aluj nu poći fi učeniku amnjov”. Ajişje aj “mrzălălă” preuveličavanje dă pucăn ljubav kari ominji ar trăbuji să areçi numa alu Isusu.

aluj sã mã sljedilaskã šã sã fijã spremni sã mori pãntru minji.”*

²⁸ “Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndేశçi sã fakã toranj, nu ac šãđe elši žjos šã sã viđec dakã avec dãstul banj sã ãl fãšjec do kraja tornjula?”

²⁹ Inãce ar puće sã fašj temeljurlje šã hej šje sã ujtã la voj šar puće fašji šufã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj sã završãlec.

³⁰ Jej ur zãšji: ‘Asta om su apukat sã gradalaskã ali no putut sã završãlaskã!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sã mergã ãm bãtajã ku altu kralj. Šã sã nu šadã elši šã sã gãndaskã dakã ku zešji (10) hiljada dã kãtãnj poçi sã ãl savladalaskã ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

³² Atunšje dakã nu poçi sã ãl savladalaskã u mãna pã pregovarać kitã ãj inka neprijateljju dã parçi sã ãntrebi dã uvjetur dã putuljalã.

³³ Šã aša toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu šje avec, nu poçi sã fijã učeniku amnjov.”†

*Učenci alu Isus ãs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zãs: “Sari ãj bunã stvar ali dãkã perđi izu, ku šje poc ãntoršji bãlureme?”

³⁵ Nuj bunã atunšje njiš dã pãmãnt njiš dã šrot. Lume numa u vãrlješçi ãndãrãt. Punjec ureçi voj kari avec ureçi sã auzãc!”

15

*Usporedbã dã birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)*

* **14:27** Isus nu zãšji kã kršćanu ar trãbuji sã fijã pã krušji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã krušje aluj majnti dã kit as re sus pã krušji sã fijã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã značalesçi kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fijã spremni sã patalaskã numa sã fijã učenici alu Isus. † **14:33** Benji ãj sã gãndేశçi sã fijã učeniku alu Isus, ali dakã šjinjiva gãndేశçi sã sljedilaskã pã Isus a sã nu dukã krušje aluj, šã sã nu odbacalaskã kustu, jãl ãj fãr dã korist ka graditeljju kari nu putut sã završãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut sã pobjedilaskã.

* **15:2** šã mãnãnkã ku jej Farizeji nu mãnka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogã, aje are kum su spãla, desetina, kum u mãnka šjeva ka mãnkare. Alor lji are frikã kã Farizeji pãntru aje u fi neçisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku dãsvãkut hundi as re birkur. Dã apropi as are alci pastirur kari lji pãze. ‡ **15:7** *devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã* Isus koristilešçi šodã numa sã zãkã kã farizeji nus u pravo kã jej nu trãbã sã sã ãnkãjaskã. Ku alçilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj gãndేశçi kã voj šćec pravedni šã kã nu trãbã sã vã ãnkãjec.” § **15:8** ãm original skrijã: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnicã.

¹ Pãlãngã Isus su okupulit tari mulc carinici šã tari mari grešnici sã pujã ureçi la vorba aluj.

² Farizeji šã učiteljji dã zakonu alu Mojsije sur apukat sã ãl gumunjaskã, šã jej zãšje: “Asta om sã družulešçi ku grešnici, šã mãnãnkã ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbã:

⁴ “Dakã šjinjiva dãm voj ari sto birš šã sã perđi una dãm jelji, nac lãsa pã ešće devedeset devet ãm pustulot,† šã ac meržji dã pã aje una su kutãc pãn šje nac afla?”

⁵ Šã kãnd vic afla, aj dušji pã umirilje ku fãlušãjã.

⁶ Atunšje ac meržji akasã, vic čima pã urtašjic šã pã susjedi avošttri šã ac zãšji: ‘ãnfãlušãcãvã ku minji, kã am aflat pã birka ame kari are pirdutã!’

⁷ Ju vã zãk, ku fi maj mari fulušãjã pã nor kãnd su ãnkãji unu grešnik, nego dã devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã, aša jej gãndేశçi.”‡

Usporedbã dã banji pirduc

⁸ Isus maj zãšji: “Ili haj sã zãšenj kã una mujeri ari zešji (10) banj dãm aržjintš šã atunšje unu dãm jej perđi. Nu acãcã lumina šã mãtura podu šã u kuta banj, pãn šje nu aflã?”

⁹ Šã kãnd u afla banj dãm aržjint pãrdut, je šu čima pã urtašjilje alji šã pã susjedurlje una, šã u zãšji: ‘ãnfãlušãcãvã ku minji, kã ju am aflat banji kari am pirdut!’

10 Ju vā pot zāšji kā āj isto aša āntrā aņđelji alu Dimizov. Dakā sā ānkāješči unu grešnik, jej sā ānfālušešči.”

Usporedbā dā fišjoru pirdut

11 Išus u zās: “Are unu om kari ave doj fišjor.

12 Hāl maj tānār u zās alu tatusu: ‘Tatā, dām dio šje ām pripadalešči.’ Aša tata aluj u āmpārcāt kutotu šje ave āntri jej.

13 Dā pā dovā tri zālji, fišjoru hāl maj tānār u akuljes kutotu šje ave sā su pus pā kalji sā mergā dāparči sā akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fār dā gānd.

14 Kānd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pā pāmāntu hundī are jāl, sā su aflat ām sārāšijā.

15 Aša u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mānat ām telek sā aj rānjāskā poršji.*

16 Aluj ji are aša fomi dā šu kivinjit sā mānāšji dām ha šje† mānka poršji, sā njime nuj dāđe njimika.

17 Dā pā aje jāl šu vinjit ām firi. Jāl u zās: Tata amnjov ari mulci slugur sā jej ari um boglā dā mānkari a ju ajišje mor dā fomi!

18 Ju muj skula sā uj meržji la tata amnjov sā ju zāšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji, sā alu Dimizov ām nor.

19 Ju nu mes maj mult vreden sā fjuv čimat fišjoru atov. O lasāmā sā fjuv radniku atov!’

20 Atunšje su skulat sā u mers la tatusu. Ali mar kānd are inka dāparči dā la kasa alu tata aluj, tatusu lu vāzut sā lu apukat mila dā jāl. Tatusu u aljirgat la jāl, lu āngārgājet sā āl surātat tari.

21 Fišjoru ju zās: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji sā alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vreden sā fjuv čimat fišjoru atov.’

22 Tatusu u zās alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš sā aflac maj bunji colji sā

punjec pā jāl, dādecāj virigā‡ dā māna aluj, sā cipiliš dā pišjorilje aluj.Š

23 Šā apukāc pā maj māndru rānjitā vakā sā amurācu, atunšje lasā sā mānkānj sā sā fijenj fāloš.

24 Adāšje? Dām ala rānd kā astās fišjoru amnjov are mort, a aku kustā ām napoj! Jāl are pirdut sā aku su aflat!’ Aša jej sur apukat sā sā ānfālušaskā.

25 Maj bātārn fišjor are ām telek. Jāl vinje akasā sā kum vinje maj apropi dā udvar, jāl puće sā audā muzikā sā šok.

26 Aša u čimat pā unu dām slugur sā u āntribat šje āj aje.

27 Šā ju spus: ‘Fračitu atov su āntors akasā sā tatusu u amurāt maj māndrā rānjitā vakā dām ala rānd kā su āntors sānātos!’

28 Ali jāl are mirgiš sā nu gānde sā tunji ām nontru. Šā aša u mers afarā, a tatusu sā aruga la jāl sā vijā ām nontru.

29 Ali jāl u āntors vorba alu tatusu: ‘Numa gāndeščiici kā mulc ej šje am lukrat dā činji ka robu, sā uvek am fākut šje maj zās sā tot nu maj dat njiš mikā kecā sā pot ave slavalala ku urtašji amej.

30 Ali kānd astās fišjoru atov u vinjit akasā kari u mānkat kutotu šje aj dat gāzdāšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj sā amor rānjitā vakā pāntru jāl!’

31 Tatusu u zās aluj: ‘Fišjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, sā kutotu šje am ju āj atov.

32 Isto aša benji āj aku sā slavalenj sā sā nji ānfālušānj kā astās fračilje atov are mort sā su āntors ām kust ām napoj, sā jāl are pirdut sā aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ānvacā kum sā koristilenj gāzdāšije mudro sā đirept

* **15:15** Zakonu alu Židovur zāšje kā poršj ās nečistā životinjur. Pāngālā asta zakonu, Židovi nu are slobud sā mānāšji karnji dā pork. VejsLev 11,7. Židovi mārzāle poršj. † **15:16** dām ha šje Ām original skrijā: “ljuskur dām rogač”. As re ljuskā dām mahunur kari krešči pā ljemnu dā rogač. ‡ **15:22** virigā Viriga āj znak dā čast sā dā autoritet. § **15:22** sā cipiliš dā pišjorilje aluj. Kānd porc sandalur aje aratā kā ala om āj slobodan a nuj rob.

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzduk kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešci šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj.

² Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: ‘Šje aj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: ‘Šje să fak, aku känd gazda je ändărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušanji să mă duk să kuldujesk.

⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dă känd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat am benji la kăšälje ominjistora.’*

⁵ Aša jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kići unu. Jăl u ăntribat pă elši om: ‘Kit ješč dător alu gazda amnjov?’

⁶ Jăl u ăntors vorba: ‘Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šăz žjos, jec računu šă pă friš skrijă pedeset.’

⁷ Šă jăl u ăntribat pă altu om: ‘Kit ješč tu dător?’ ‘Sto merur‡ dă pšenică.’ Šă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu šă skrijă osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u âmărit pă nu đirept upravitelj kari am oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărduljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svet§ as maj mudri am stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.*

⁹ Šă ju vă zăk: ‘Koristilec găzdăšije šje fužji daje kă aj nepravednă ku aje vă fășjec urtašj pă lăngă voj, aša känd nu maj u fi găzdăšijă, atunšje voj vic fi apukac am nor dă erikeš.†

¹⁰ Ala kari aj vjeran am maj mišj stvarur, aj isto aša vjeran am stvarurlje mar; šă ala kari nuj vjeran am stvarurlje mišj aj isto nu vjeran am stvarurlje mar.

¹¹ Šă aša dakă nac fost vjerni am svetovno găzdăšijă šjinji vu ănkređi ku pravă găzdăšijă să upravljalec?

¹² Šă dakă nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešci avovă?

¹³ Njiš una sluga nu poći să služulaskă pă doj gazdur dăm turdată, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pă halalant nu u puće viđe am oč. Nu pućec služuli šă alu găzdăšijă šă alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat să aš fakă šjuf.

¹⁵ Atunšje Isus u zăs: “Voj vă fišjec pravedni am oči alu lume, ali Dimizov šcijă sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešci, skărbă aj am nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šă kraljevstvo alu Dimizov (Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zăšji: “Zakonu alu Mojsije šă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păn šje no vinjit Ivan kari bučuza šă dă atunšje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă am kraljevstva alu Dimizov.

¹⁷ Nu značalešci kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šă pământu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

¹⁸ Kari să lasă dă la băšăcaš să šă ănsori ku alta băšăca fašji preljub. Šă

* **16:4** *uj fi apukat am benji la kăšälje ominjistora* Asta značalešci kă alci ominj cu da lukru, šă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. † **16:6** *Sto bačvur* Am original skrijă: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara.

‡ **16:7** *Sto merur* Am original skrijă: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16:8** *ominji dă asta svet* Asta aj dă ominj kari as ka nu đirept upravitelj kari nu kunošci pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dă asta svet ili svjetovni”. * **16:8** *ominji dă lumină* “Lumina” asta svitešci dă Dimizov ili dă đirept ponašalală. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă am svetlă”. † **16:9** *voj vic fi apukac am nor dă erikeš*. Asta značalešci kă Dimizov aj zadovoljan kă koristilec banji să ažitac alu ominj ili alu urtašj kari ažitac. Dimizov šă anđelji vu aščipta am domu alor am nor.

tot omu kari u änsura pã mujeri kari äj læsatã dã la bãrbat isto fašji preljub.”

Usporedbã dã om gãz dak šã dã Lazar

¹⁹ Isus zãšji: “Are om gãz dak kari sã ämbrãka äm colji skumpi‡ šã äm totã zã mãnka skumpã mãnkari.

²⁰ Akulo are isto aša om sãrak kari sã čima Lazar kari are astupat ku čirevur pã jãl šã are pã košći la uša la ala gãz dak.

²¹ Jãl äš kivinje sã fijã rãnjit ku mr- vicurlje šje kãđe dã pã masa alu omu- luje gãz dak. Kãnji delj divljã čak vinje la jãl šã äj ljinže čirevur.

²² U vinjit vreme kãnd u murit kul- dužu, šã andeji lor dus äm bracã la Abraham. Š Omu gãz dak isto u murit šã u fost ängrupat.

²³ Äm mari mukã äm podzemlje,* gãz daku su ujtat sus šã u vãzut pã Abraham dã dãparci šã pã Lazar kari are længã Abraham.

²⁴ Šã jãl u plãns äm mužjalã: ‘Tata, Abraham fijãc milã dã minji! Mãnãl pã Lazar la minji lasãl sã äntupaskã žježjitu äm apã šã sãm rãšjaskã ljimba, kã mari mukur äs pã minji äm fokusta.’

²⁵ Abraham u äntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trãbã sã či ängãndešc dã aje kãnd arej pã pãmãnt tu avej mulci bunji stvarur, kãnd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jãl äj aku äm utjehã, kãnd ješc tu äm mukã.

²⁶ Šã dã kutotu asta, äntri noj šã äntri voj äj mari gropã fãr dã kraj. Eje kari ar gãndi sã mergã dã ajišje la voj nu poçi, šã njiš njime nu poçi dã la voj sã vijã la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are gãz dak u zãs: ‘Mã arog la činji sã äl mãj pã Lazar la kasa alu tata amnjov.

²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustã. Lasã sã lji upozurulaskã sã nu vijã pã ista lok pljin dã mukã!’

²⁹ Abraham u äntors vorba: ‘Jei ari kenvijur kari Mojsije šã proroci ari skris dã jei sã lji opozurulaskã! Lasãlji sã pujã ureci la jei!’

³⁰ A jãl u zãs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trãbã sã lji vijã šjinjiva dãm morc, šã jei sur änkãji.’

³¹ Abraham u äntors vorba: ‘Dakã no punji urece la Mojsije šã la pro- rokur, nur änkredĩ njiš sã sã skolji šjinjiva dãm morc.’”

17

Kum sã jãrtenj šã sã fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

¹ Isus u zãs alu učenici aluj: “Na- padajur dã relji trãbã sã vijã ali jao alu ala om pã kari vinji.

² Aluj jar fi maj benji sã ajvi petrã dãm mlin ljigatã la gãt šã sã sã vãrljaskã äm apã, dã kit sã puji pã grehur pã hej mišj.

³ Fijec äm samã! Dakã fračitu ac vitešci ämpurišešci; atunšje dakã su änkãji, jartãj.

⁴ Makar sã zgrešilaskã protiv dã činji šapci (7) rãndur äm una zã, dakã vinji la činji šapci (7) rãndur sã priznalaskã dã aje šje u fãkut, jartãj.”

⁵ Apostolu u zãs alu Domnu: “Dãnji maj mult änkriđalã!”

⁶ Domnu anostru u äntors vorba: “Sã vi avut änkriđalã makar aša dã mikã ka sãmãnca dã gorušičino zrno voj ac puce zãšji alu ljemnusta: ‘Skočici dãm vãnj šã sãmãnãci äm more!’, šã voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dãm voj zãšji alu sluga aluj, dã pã šje u lukra äm telek ili pãze pã biršj, sã ac zãkã kãnd vinji dãm lukru: ‘Hajd jec lok?’

‡ **16:19** Äm original skrijã: “kari sã ämbrãka äm ljubičastã mãndri colji”. Ljubičastã farbã šã tkaninã dãm mãndru lan as re tari skumpi. § **16:22** äm bracã la Abraham Äm original skrijã: “pã čeptu alu Abraham” ili “ãm bracã alu Abraham”. Asta svitešci kã Abraham šã Lazar as re una længã alt pã aje feštã, pã grčki stil kãnd mãnka pã feštã. Fãlušãjã äm nor are mulci rãndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum äj feštã. * **16:23** podzemlje Äm original skrijã: “Had”. Numurlje “Had” šã “Šeol” k koristile äm Biblijã kum äj morče šã lok hundĩ duša alu ominj fužji kãnd jej mori.

⁸ Mar ju zăšji am lok dă aje: ‘Dući šă fă šjeva dă mănkat, ščimbăc coljilje, šă aščaptămă să mănănk šă să bjov, dă pă aje poc tu să šăs šă să mănăšji!’

⁹ Šă ar kăpăta sluga šjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu.

¹⁰ Šă voj isto făšjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zăšjec: ‘Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ăs zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šă Galileja.

¹² Are aje să tunji ăm unu dăm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparči

¹³ šă ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!”

¹⁴ Kănd u văzut pă jej, Isus u zăs: “Dušjec šă arătăcăvă la pop să vadă dakă ščec sănătoš.” Jej lur pus ureci, šă pă kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunšje unu dăm jej kănd u văzut kă u fost čistilit su ăntors ăm napoj šă dăm tot graju slavale pă Dimizov.

¹⁶ Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pišjorilje alu Isus šă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ăntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hunđi ăs heščelanc novă (9) ominj?”

¹⁸ Nu su ăntors njime ăm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strančusta?”

¹⁹ Atunšje jăl u zăs: “Skolăci šă dući pă kaljec. Ănkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov ăj dapropi (Mt 24,23-28, 37-41)

²⁰ Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur.

²¹ Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše ăj.’ Ili: ‘Ăkulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voj!”

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

²² Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi kănd vic kivinji să viđec una dăm zăljljelje kănd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită.

²³ Orikic ur zăšji: ‘Ujtăci akulo ăj! Ajišje ăj!’ Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec!

²⁴ Kănd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi šă ku Fišjoru Omuluj ăm zua aluj.

²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are ăm zăljljelje kănd Noa kusta, aša u fi ăm zăljljelje kănd ju Fišjoru Omuluj uj vinji.

²⁷ Atunšje jej mănka šă bije, să ănsura šă să ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Šă poplava u vinjit šă u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă.

²⁸ Isto aša are ăm zăljljelje kănd Lot kusta. Jej mănka šă bije, kumpăra šă vinđe, šă sămăna šă gradale.

²⁹ Ali pă zuva šje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok šă sumpor dăm nor šă u uništilit pă jej toc.

³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fišjoru alu Omuluj muj ăntoršji.

³¹ Dakă ăj ăm aje zuva omu pă krovuš dă kasa* a stvarurlje aluj ăs ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să ăs je ku jăl. Isto aša dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă.

³² Ăngăndecavă dă băšăca alu Lot šje ju su dogodulit!†

³³ Šinji gođe ănšjarkă să ăs spasalaskă kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust.

^{17:26} Stv 19,1-29   ^{17:28} Stv 19,1-29   * ^{17:31} Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblji sus ili să šadă.   † ^{17:32} Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma.   ^{17:32} Stv 19,16

³⁴ Ām aje nopcí ju vā spuj ur fi doj ominj ām ista pat šā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lāsāt.

³⁵ Dovā mujer una ur meljali fān, šā una u fi lotā, hajelantā u rāmānje.”

³⁶ †

³⁷ Učēnici ur āntribat pā Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jāl u odgovorulit: “Hunđi ās ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

18

Usporedba dā sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sā arecí alu učēnikur kā om ar trābuji uvjek sā sā aroži šā nikad sā nu odustulaskā.

² Jāl u zās: “Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikā dā Dimizov, njiš nu sā brigale dā njime šje jej zāšji.

³ Šā akulo are una vādojā ām varušula kari stalno vinje akulo la jāl, šā sā aruga: ‘Apārā mā dā dužmanu amnjov.’

⁴ Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā:

‘Nu am njiš šefālji frikā dā Dimizov, ili brigā pā lāngā ominj.

⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešći. Uj apāra, inače mu dosadali ku vinjala šā ku āntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zās: “Ac bāgat sama šje šu zās sāngur aluj sudacu hamiš?*

⁷ Šā atunšje nu da Dimizov điriptači šā zaštitā alu lume akuljesā aluj kari plānži la jāl zuva šā nopće šā jāl are strpljiv ku jej.

⁸ Ju vā zāk kā jāl u ažuta ku điriptači šā ku zaštitā pā friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dāstafelā ānkriđalā ām ominj kānd ju muj āntoršji pā pāmānt?”

Usporedba dā farizej šā dā poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešči, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicā ām pravednostu alor, a jej pā alci sā ujtā ku māržnjā.

¹⁰ Jāl u zās: “Doj ominj ur mers sus ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are farizej, šā altu om are carinik.

¹¹ Farizeju su skulat sus šā u zās asta aruguminći pāntru dā jāl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalā cijā kā nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik.

¹² Ju postulesk dovā rāndur pā sāptāmānā; dov desetina cijā dā kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pā haje parći, u rāmas dā parći, šā nu su āndura sā rāđiši očiš ām nor, numa āš bāče čeptu dā žalji šā zāšje: ‘Dimizolje aj milā dā minji grešnik!’

¹⁴ Ju āc zāk kā ala poreznik u mers akasā opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac.”

Isus blagoslovulešći pā kupij

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šā pā mišj kupijiš, sā puja Isus mājilje pā jej sā lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur vāzut aje učēnici jej ljur svātit sā āj đe uđinā.

¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jāl šā u zās: “Lasālji pā kupiji sā vijā la minji šā nu lji branalec, kā kraljevstva alu Dimizov pripadalešći alu dastafel ka jej.

¹⁷ Anume, ju vā zāk: ‘Kā kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško āj alu gāzdašj sā tunji ām kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

† **17:36** Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ām telek šā unu u fi lot, halalānt u rāmānje.”

17:36 Mt 24,40 § **17:37** Kānd ominji veđi pā lešinurur kum ās una, jej šćijā kā akulo ās ominj morc.

Aša toc u šći kānd u vinji sudu alu Dimizov. **17:37** Job 39,30 * **18:6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtācāvā šje jāl u odlučulit!” † **18:17** Dimizov zahtijevalešći dā la ominj sā apušji vlast dā la Dimizov ku pouzdanje šā ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “Šjinji god gāndēšći sā tunji ām kraljevstvo alu Dimizov trābā sā apušji ku pouzdanje šā ku poniznost ka kupilu.”

18 Are unu vladar akulo kari u antribat pã Isus: “Bun Učitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

19 Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã cem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov.

20 Zapovjedurlje alu Dimizov šcijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ãm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

21 Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

22 Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ãmparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdãšijã ãm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.”

23 Ali kãnd u auzãt aje, tari su antristat kã jãl are gãz dak šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

24 Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov ãj dã eje kari ãs gãzdašj sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov!

25 Maj ušuri ãj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã alu gãz dak sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov.”

26 Hej šje punje ureći ur zãs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”Š

27 Isus u ãntors vorba: “Šje ãj nemoguće alu om, ãj moguće alu Dimizov.”

28 Atunšje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã čanj sljedilit pã činji.”

29 Isus u ãntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã šinji gođe ãš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov,

30 a sã nu kapići dã aje maj mult ãm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morče aluj

‡ **18:19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus ãj Dimizov. Dakã omu ãl prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatãli pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ãl sljedilaskã. **18:20** Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20 **Š 18:26** Židovi gãnde kã ala om are gãz dak daje kã Dimizov lu blagoslovlit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašj nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã ãj nemoguće omu gãz dak sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu. * **18:38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.”

31 Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureći, noj mãrženj ãm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ãm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli:

32 Jej mu predali ãm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa,

33 šã dã pã šje uj fi bičevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

34 Učenci nu šcije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ãngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ãm Jerihon

35 Kum ãs re apropi ãm Jerihon, šjeva ka omu orb šãde pã drik šã kulduže.

36 Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã trešji pã akulo, jãl su antribat šje ãj aje.

37 Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo.

38 Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mã arog la činji aj milã dã minji!”

39 Lume kari umblã ãm nenći ãj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

40 Atunšje Isus u stat šã u dat zapovjed sã ãl adukã la jãl. Jãl lu antribat:

41 “Šje gãndešć sã fak pãntru činji?”

Šã jãl u ãntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

42 Isus ju zãs: “Ujtãći! ãnkriđala ata ću ozdravalitã.”

43 Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãde slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã ånkãješãi

¹ Isus u vinjit åm Jerihon šã u trikut åm ala varuš.

² Šã akulo are om šje sã čima Zakej. Jål are glavni poreznik, šã are gãzdak.

³ Jål ånšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saznalaskã šjinji åj jål. Ali nu ål puãe sã ål vadã akulo asre mulc ominj daje kã jål are niskã om.

⁴ Dãm ala rãnd jål u aljãrgat åm nenãi šã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã åm nadã kã lu viãe daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jål su ujtat sus šã lu vãzut pã jål, šã ju zãs: “Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la činji akasã.”

⁶ Šã jål su ångribit sã vijã žjos šã lu apukat ku fãlušãjã.

⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: “Jål u meržji la om kari åj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šã u zãs: “Domnu, ujtãci! Ju dov žãmãtaãi dãm gãzdãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am ånšjãljit pã šjinjiva, åntork patru rãndur majmult.”

⁹ Isus ju zãs aluj: “Astãs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta åj fišjoru alu Abraham.‡

¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã šã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trãbujj sã rãmãji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzãt elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, šã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje

su apukat sã lji spuji maj una usporedbã.

¹² Jål u zãs: “Unu gãzdak om su gãtat sã mergã åm dãparãi pãmãnt sã kapiãi kraljevstva šã atunšje sã sã åntorkã.

¹³ Jål u čimat pã zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dã aržjint†,‡ šã u zãs: ‘Fãšjec korist aje pãn šje nu mã åntork.’

¹⁴ Ali ominji dãm lokula aluj ål mãrzãle, šã u mãnat pã predstavnišj dã pã jål sã zãkã: ‘Noj nu gãndenj asta om sã nji fijã kralj.’

¹⁵ Ali jål su åntors ku autoritet dã kralj šã u dat zapovjed sã åj adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj sã vijã dãdãnenãi sã ãe izvještaj šje ur fãkut ku banjji.

¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zãs: ‘Domnu, banjji atej mu adus dã zešji (10) majmult.’

¹⁷ Šã jål u zãs aluj: ‘Mãndru! Tu ješã bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šã u zãs: ‘Domnu, banjji atej su rãðikat dã šinšj (5) rãndur.’

¹⁹ Šã jål u zãs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.’

²⁰ Šã treãi (3) u zãs: ‘Domnu, ajišje åj banjji atej, ju am pãzãt pãntru činji, am pus åm maramicã.

²¹ Mijã mi are frikã dã činji daje ka ješã strog om: Tu jej šje naj ulagalit šã akuljež šje naj sãmãnat.’

²² Šã u zãs kralju åm ånturšjalã dã vorba: ‘Dãm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šãijej kã mes om strog, šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat.¶

* **19:7** Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. † **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alãilje vorbi: “Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã åm asta kasã.”

‡ **19:9** asta åj fišjoru alu Abraham Ku alãilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.” § **19:10** kari u fost pirdut Asta znaãalešãi: “ominj kari u fužjit dã la Dimizov daje kã ur grešilit.” * **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ånkriãe kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji åm Jeruzalem. Ku alãilje vorbi: “Isus odmah su apuka sã vladalaskã åm kraljevstva alu Dimizov.”

† **19:13** ‡ **19:13** pola kila dã aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dã 100 zãlji, aje šje ominji as re pãlãic dã patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dã platã. § **19:22** šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat. Asta are numa izrekã. Osoba kari je dãm bankã kutotu ili akulježji šje alci samãnã åj metafora dã alci kari sã koristilešãi ku benjilje alor šje alci tari u lukrat.

23 Atunšje adišje naj pus banji am bankă? Să vi putut šjeri banji ku kamaturlje kănd maš antoršji.'

24 Atunšje kralju u zăs alu hej šje stăce akulo: 'Loc banji dă la jăl šă dădecăl alu ala kari ari zešji (10).'

25 Jej ur zăs: 'Ali Domnu, jăl mar ari šinšj (5) kilă dă aržjint!'

26 Ju vă zăk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šă haj pucăn šje ari u fi lot dă la jăl.*

27 A alu dužmanji amej kari nu gănde să fjuv kralju alor, adušjecălji ajišje šă amurăcălji am oči amej!"

Isus tună am Jeruzalem ka Kralju (Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Kănd Isus u spus usporedbe, u mers maj pă dăparci pă kalje dă Jeruzalem.

29 Kănd Isus vinje mar apropi dă lok am Betfaga šă Betanija la planina dă maslinur, jăl u mănăt pă doj učenikur aluj am nenči.

30 Jăl u zăs: "Dušjec am sat am nenči. Kum vinjec am lok, voj vic afla pă magari pă kari njime no šăzut.† Dăzljigăcăl šă adušjecăl la minji.

31 Dakă vu antriba šjinjiva: 'Adišje al dăzljjež?', numa zăj: 'Alu Domnu aj trăbă.'

32 Šă kari u fost mănătă ur aflat točno kum jăl u zăs.

33 Čak šă kănd dăzljiga pă magari, gazdurlje u antribat: "Adišje dăzljigăc?"

34 Šă anturšjala dă vorba are: "Alu Domnu aj trăbă."

35 Šă lu dus la Isus šă ur pus haljinurlje alor pă magari šă u pus pă Isus sus pă jăl šă šadă.

36 Kum măržje jăl am nenči, lume punje haljinurlje alor pă driku hundi prušule să đe čast alu Isus.

37 Šă baš kum vinje jăl apropi dă varuš hundi planina dă maslinur să slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat să kănci am mari fălušăjă, šă dăm tot graju slavale pă Dimizov dă kutotu mari čudur šje ur văzut.

38 Jej mužje: "Blagoslovilit să fijă kralj kari vinji am numilje alu Domnu!

Putuljală am nor, šă slava alu Dimizov!"

39 Orikic dă farizej am gărmađă jur zăs: "Učitelju, zălji alu učenici atej să nu svitaskă aje."

40 A Isus lju zăs: "Dakă jej ur tăšje, petrilje sur apuka să mužjaskă am slavă."

Isus plănži pă Jeruzalem

41 Kănd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat să plăngă pă jej dasupra.

42 Atunšje jăl u zăs: "Să vi šcut numa aštăs šje adušji putuljala ata!‡ Aku aj askunsă dă la oči atej.

43 Daje kă vinji vreme kănd dužmanji atej ur riđika falur pălăngă činji, jej čur opakululi šă čur ankuje dăm totă parce.

44 Šă jej čur uništili pă činji do kraja šă kutotu šje kustă akulo šă no maj rământje am činji njiš una petră pă alta petră, kutotu pântru aje kă nu aj prepoznulit vreme kănd Dimizov u vinjit la činji."§

Isus mănă afară dăm Hram pă ominj kari vindži

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

* 19:26 Ku alčilje vorbi: "Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šă dă la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari". † 19:30 pă kari njime no šăzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenă dă lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

19:38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19:42 Isus arată tuga aluj daje kă ominji am Jeruzalem ur propustilit prilika alor să fijă pomireni ku Dimizov. § 19:44 Ešce stihovur opisilešči opsadă hundi kătănjlje u opakulit varušu kari ari falur. Kănd kătănjlje u opakululi, ominji nu poči să mergă afară šă njime nu poči să lji ažuči. Isus ščije aje kă su dogoduli alu Jeruzalem am budučnost. 70. god. dă pă Krist, kătănjlje dă Rim u opakulit Jeruzalem šă akulo u amurăt pă mulc ominj

⁴⁵ Isus u mers am Hram, ša su apukat sa lji maji afarã pa eje kari vinde ša kumpãra am nontru.

⁴⁶ Jãl u zãs alor: "Skris aj am svãntã kenvija: 'Kasa ame u fi kasa dã aruguminici' ali voj ac fãkut 'špiljã dã pljačkaš!'"*

⁴⁷ Dã zuva Isus anvãca am Hram, a mar popur ša učitelji dã zakonu alu Mojsije ša alci voður kari as re židovur planãrze sa al amori pa jãl.

⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kã lume sa cãnje apropi dã jãl, ša punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dã la Dimizov (Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dã zakonu alu Mojsije ša alci voður kari as re židovur ur vinjit la Isus am una zã kãnd anvãca pa lumi am Hram ša propovjedale Hir fãlos.

² Jej lor antribat pa jãl: "Pã alu šinji autoritet fašj stvarurlješće? Šinji cu dat asta autoritet?"

³ Jãl u zãs: "Lasãcãmã pa minji sa vã antreb una stvar ša aj dã voj sa am anturšjec vorba:

⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sa buçuzaskã pa ominj, ili ominji u zãs aje sa fakã?"

⁵ Jej ur svãtit una ku alt ša zãšje: "Dãkã anj zãšji 'dã la Dimizov', u antriba: 'Adãšje atunšje nu ankriðec?"

⁶ Ali dãkã anj zãšji noj: 'Dã la ominj', totã lume u vãrlji petri pa noj sa nji amori. Kã jej as uvjerilic kã Ivan are prorok."

⁷ Aša jej u antors vorba kã jej nu šcije dã hunði u vinjit autoritet sa buçuzaskã.

⁸ Ša Isus u zãs: "Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće."

Isus fašji usporedbã ku židovski voður ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat sa spujã usporedbã alu lume: "Are unu om kari u sãmãnat vinograd ša u lãsat am najam vinogradu alu šjeva ka ominji, ša jãl atunšje u fužjit dãm pãmãntula pa maj lungã vreme.

¹⁰ Kãnd u vinjit vreme, jãl u mãnat pa sluga la ominj am vinograd sa aj ðe parçe aluj dãm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bãtut ša lor mãnat ku mãnjlilje golji.

¹¹ Atunšje u mãnat pa altu sluga ali ša pa jãl lor bãtut, vreðãlit ša lor mãnat ku mãnjlilje golji.

¹² Jãl u anšjirkat sa maji pa treci sluga, ali ša pa jãl lor ranalit ša lor arukãnt.

¹³ Gazda dã vinograd u zãs pa aje: 'Šje sa fak? Ju uj mãna pa fišjoru amnjov plãkut. Dar kãnd lu viðe pa jãl, pãlangã jãl ur ave respekt.'

¹⁴ Ali ominjije kãnd lor vãzut sur ligizit antri jej: 'Jãl aj nasljednik. Hajc sa al amurãnj aša nasljedstva aluj sa nji rãmãji anovã.'

¹⁵ Atunšje lor dus afarã dãm vinograd ša lor amurãt.

Aku šje u fašji gazda dã vinograd?

¹⁶ Jãl u vinji ša u uništili pa ominjije. Ša u da am najam vinogradu alu alci."

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sa ponašalešci, jej ur zãs: "Nu ðe Dimizov!"

¹⁷ Jãl su ujtat pa jej, ša u zãs: "Skris aj svãntã kenvija:

'Petra kari graditelji u vãrljit andãrãt u fost aku petra zaglavnã?'

Šje znaçalešci asta?

¹⁸ Toc kari kaði pa petre u fi zdrubit pa dãrãbelji, ša toc pa kari kaði u fi zdrubic."

¹⁹ Učitelji dã zakonu alu Mojsije ša mar popur ur anšjirkat sa pujã mãnjlilje pa jãl am ala šas ali alor lji

19:46 Iz 56,7   **19:46** Jr 7,11   * **19:46** Isus u fãkut dã njimik pa prodavaç daje kã jej ur uništavalit svrha dã Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji sa sa arogã am Hramu aluj, ali prodavaçi aje koristile ka pa plac. Jej varale pa ominj daje kã lji naplatale maj mult dã rãnd dã žrtvã   **20:17** Ps 118,22

frikă dă lumi. Jej ur prişjiput kă jăl u spus dă asta usporedbă protiv dă jej.

Popi ănsjarkă să prevaralaskă pă Isus kănd ăl ăntriba dă porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi să alci vođur ăl pratale pă Isus să or mănat pă şpijunj, ominj kari trişje ka ominj đirepc kari ar trăbuji să ăl optužulaskă pă Isus ăm şjeva şje ar zăşji krivo aša să ăl adukă pă Isus ăm mănjlje dă upravitelj alu Rim.

²¹ Aša lor ăntribat pă jăl: “Učitelju, noj ščijenj kă aje şje zăşj să ănvec ăj točno, să kă nu arec njiş šefălj parci, ali tu ănvacă anume kalje lu Dimizov.

²² Aku ăj benji dă noj židovur să plăčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi să lju zăs alor:

²⁴ “Arătam banji ku kari plăčeşc porezu.† Aku alu şjinji ăj ubrazu să numilje sus?”

Jej ur zăs: “Alu car.”

²⁵ “Atunşje plăcec alu car şje ăj pripadaleşci lu car să dădec lu Dimizov şje pripadaleşci alu Dimizov!”

²⁶ Jej nu puće să aflji njimika rov ăm svatu aluj ăntri toc lumi, să jej asre ămirac la ănturşjala dă vorba aluj, să u tăkut.

Saduceji ăntrabă pă Isus dă uskrsnuće

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zăşji kă njime nu su skula dăm morc ur vinjit la jăl, ku trik ăntribală:

²⁸ Jej ur zăs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon păntru noj kă dakă fračisu omuluj ar muri să lasă pă băşăcaş făr dă kupij, atunşje fračisu aluj trăbă să u ămiriçi să să răđişi familija păntru fračisu mort.Ş

²⁹ Undată asre şapči frac. Elşi u lot băşăcă să u murit făr dă kupij.

³⁰ Şă drugi u lotu pă je, să jăl u murit făr dă kupij.

³¹ Şă treçi u lotu pă je. Maj toc şapči ur lotu să ur murit, să njiş unu no avut kupij ku je.

³² Pă zadnji să mujere u murit.

³³ Aku lu şjinji u fi băşăce kănd or uskrsnuli morci? Ăngăndeşciçi kă toc şapči ur avutu dă băşăcă.”

³⁴ Isus u ăntors vorba alor: “Ăm asta svet lume să ămirită să să ănsoră.

³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni să uskrsnulaskă dăm morc njiş nu su ănsura, njiş nu să ămirită.

³⁶ Şă jej nu poçi maj mult nikad să mori, kă jej ăs kupiji alu Dimizov daje kă ăs riđikac dăm morc. Jej ăs ka andeji.

³⁷ Atunşje dă uskrsnuće să Mojsije u arătat aje ăm svedočulala aluj dă grmu şje arde. Akulo jăl čamă pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, să Dimizovu lu Jakov, multă dobă dă pă şje jej ur murit.

³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă păntru jăl.”*

³⁹ Şjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!”

⁴⁰ Dă pă aje jej nu sor maj ăndurat să ăl ănşjerşi ku ăntribalur.

Mesija ăj maj mari dă kit Car David

(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u ăntribat: “Şje găndeşci jej kum sviteşci dă Mesija kă ăj numa Fişjoru lu Car David?

⁴² David dă jăl săngur ăm kenvije dă Psalmur zăşji:

‘Domnu u zăs alu Domnu amnjov:

* **20:22** Jej să nadale kă Isus u zăşje “da ili nu”. Dakă u zăşji “da”, atunşje Židovi ar fi mirgiş pă jăl kă lji zăşji să plăčăskă porez la alci kari ăs pă vlast. Dakă zăşji “nu” atunşje vjerski vođur ar puće să zăkă alu Rimljani kă Isus ănvacă să krşălaskă zakonu alu Rim. † **20:24** Ăm original skrijă: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dă židov kari ăs vjernici să poliđicari jej numa prihvataleşci elşi šinşj kenvijur dăm stari zavjet să jej nur ănkruzut ăm kust dă pă morci. **20:28** Pnz 25,5-6 **Ş 20:28** Ăm original skrijă: “răđika familijă păntru fračisu aluj.” **20:37** Izl 3,6 * **20:38** Daje kă eşce ominj ur murit fizički, jej trăbă să fijă duhovno ăm kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustă, makar kă tela alor ur murit daje kă duhu alor kustă ăm prisutnostu alu Dimizov.” **20:43** Ps 110,1

Šáz pã desna parçe ame.

⁴³ Šã ju uj vãrlji pã dužmanji atej dãsup pišjorilje atelji.'

⁴⁴ David jasno ãl çamã: 'Domnu', atunšje kum poçi jãl sã ãj fijã fišjor?''†

Isus upozoravalešçi pã učenici aluj sã sã pãzaskã dã učitelji dã zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totã lume punje ureçi.

⁴⁶ Jãl u zãs: "Je sama dã učitelji dã zakon alu Mojsije. Jej uživalešçi sã sã šetalaskã ãm haljinur lunž šã sã fijã pozdravalic ku poštovanje ãm varuš pã trgur šã jej plašji sã šadã lokurlje časni ãm sinagogur šã pã nuntur.

⁴⁷ Jej pljačkalešçi pã udovicur ãm kãšãlje alor, kãnd fašji lunž aruguminçi dã predstavã. Ali jej ur kãpãta maj gre kaznã."

21

Udovica dã kutotu šje ari alu Dimizov

(Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtat ãm sus Isus u vãzut pã ominj gãzdašj kum bagã banj ãm škatulã kari are ãm Hram.

² Jãl u vãzutu isto aša pã mujere vãdojã kum u pus ãm nontru doj mišj banj dãm aržjint.

³ Isus u zãs: "Ju vã zãk anume, kã asta sãrakã vãdojã anume u dat maj mult dãm toc jej.

⁴ Adišje? Daje kã toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dãm aje šje ave mult kãnd mujere u dat dãm sãrãšijã šã kutotu šje ave dã kust."

Znakur dã ãnturšjala lu Krist

(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

⁵ Kãnd učenici svite dã Hram, šã zãšje kã ave mãndri mar petri, šã are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat om-inji alu Dimizov, Isus u zãs:

⁶ "A dã ešçe stvarur la šje vã ujtãc aku, zuva u vinji, kãnd njiš una petrã no rãmãnje ajiše una pã alta. Jelji ur fi toçi vãrljiçi žos."

⁷ Jej lor ãntribat pã jãl: "Učitelju kãnd u fi aje? Šã šefãlj znakuvur ur fi kari ur zãšji kãnd u fi?"

⁸ Jãl u zãs: "Ujtãcãvã sã nu fijec zãbunjic. Multã lumi ur vinji ãm numilje amnjov šã ur zãšji: 'Ju mes Mesija', šã 'Vreme ãj apropi.' Ali nu bãgãc sama la jej.

⁹ Šã kãnd auzãc dã tabãrur šã dã nemirur nu fijec frikoš, kã ešçe dogadajur trãbã sã fijã elši ali kraj no vinji aša pã friš."

¹⁰ Jãl isto aša lju zãs: "Nacija sur boruli protiv dã nacija, šã kraljevstva protiv dã kraljevstva.

¹¹ Šã u fi potresur pã različitã lokur isto ka šã fome šã kugur. Šã pã nor ur fi frikoši stvarur dã vãzut šã urãçi znakur.

¹² Ali majnti dã šje u fi kutotu asta, šã vor apuka. Jej vur adušji ãm sinagogur la sud šã vor bãga ãm çemicur. Jej vur trãje la kraljur šã la alci vladar daje kã šçec učenici amej.

¹³ Kutotu asta vu da šansã sã sve-doçulec.

¹⁴ Ali nu vã brigalec šje ac zãšji ãm nençi dã obranã.

¹⁵ Kã ju voj da ãm vreme firi šã mãrduljijã ãm aje merã dã njime no puçe sã sã obranalaskã dã aje, ili sã sã batã protiv dã aje.

¹⁶ Šã voj vic fi izdalic, da çak šã dã la roditelji avoštři šã dã la frac šã dã la njam, urtašj, šã orikic dãm voj ur fi amurãc.

¹⁷ Toc vor mãrzãli daje kã šçec učenici amej.

¹⁸ Tot njiš unu pãr* dã pã kapiçilje avoštři nu vu piri.

¹⁹ Šã dãkã nu odustanalec vic kãpãta kust dã erikeš."

† **20:44** Daje kã David u çimat pã Mesija kã ãj Domnu aluj, aje znaçalešçi kã Krist ãj maj mari dã kit David šã nuj numa potomku alu David. * **21:18** unu pãr Isus svitešçi dã maj mik dio la aje osobã. Jãl svitešçi kã ãntragã osoba nu u propadali. Isus mar spunje kã orikic ur fi amurãc, a šjinjiva prišjepi kã duhovno alor nu lju fi njimika.

*Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătanj, atunšje voj ac šci kă u fi uništen.

²¹ Atunšje eje ăm regija Judeja trăbă să skepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuș trăbă să fugă dă akulo șă heje păm satur să nu mergă ăm varuș.

²² Kă ăm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svântă sur umplje.

²³ Jao alu elje kari ăs gărjonji ili rănješci pă căcă kupij ăm zăljlje kă bjeda șă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari!

²⁴ Oriki ur muri pă șpica dă mač șă ostali ur fi zarobulic ănră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păn șje nu lji treșji vreme dă vladalală.”

Isus svitești kum su ăntorșji napoj pă pământ

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună șă pă șcevilje, șă ominji pă pământ ur fi ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur.

²⁶ Sufljičilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha șje tek u vinji pă svet kă silurlje dăm nor sur zdrănsjina.

²⁷ Šă atunšje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri șă ku slavă.

²⁸ Kănd u fi asta ujtăcăvă sus șă răđikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

*Usporedbă dă ljemnu dă smokvă
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, șă alčilje ljemnji!

³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara ăj apropi.

³¹ Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov ăj apropi.

³² Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă șje kutotu asta no fi.†

³³ Norurlje șă pământu u treșji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

*Fijec spremni dă Isusov dolazak
(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)*

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mänkari, butură șă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă

³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundî kustăc pă pământ.

³⁶ Păzăc dăm ala rănd pă toci vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta șje u fi, șă să pučec să fijec ăm nenče ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopce jăl fužje afară șă ăș fășje lok la planina dă maslinur.

³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureci la jăl ăm Hram.

22

*Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus
(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)*

¹ Are apropi Pasha, kari are elși ză dă blagdan dă pita făr dă kvas.

² Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puče să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

21:24 Iz 63,18; Dn 8,13   **21:27** Dn 7,13   † **21:32** *asta ominj kari kustă* Ăm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulești različitur naćinur kum să prișjipenj asta redak: 1. asta generacija znaćalești pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje znaćalești kă u fi uništenje dă Jeruzalem șă alći znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă znaćalești alta vrstă dă ominj kari ăs rej șă să suprotstavljalești lu Isus, a aje znaćalești kă uvjek u fi nevjernici kari să suprotstavljalești lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă znaćalești “asta rasă” odnosuleși pă židovur, șje znaćalaști kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă șje Isus su ăntorșji pă pământ, ili 4. asta generacija znaćalești kă ominji u kusta păn do kraja a aje znaćalești kănd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25–26, Isus su ăntorșji pă pământ kănd aje generacijă u kusta.

³ Atunšje Sotona u tunat am Juda Iskariot, kari are unu dam dvanaest (12) apostola.

⁴ Jal u mers sa su ligizit ku mar popur sa ku strazari da Hram kum ar puce sa al izdalaska pa Isus.

⁵ Jej asre faloš da aje sa sor ligizit ku Juda sa aj de banj.

⁶ Juda su ligizit sa atunšje su ujtat da prilika sa al izdalaska pa jal afarä pa askuns far da lumi.

Priprema da Pasha
(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva da Pita far da kvas, u vinjit pa kalji birkuca pa Pasha a aje träbuje sa fija žrtvovalita.

⁸ Aša Isus u manat pa Petar sa pa Ivan sa lju zas: "Dušjec sa pripremilec večera da Pasha pantru noj sa mankanj."

⁹ Jej lor antribat pa jal: "Hundi gändešc sa pripremlenj?"

¹⁰ Jal lju zas alor: "Punjec ureci, kum vinjec am varuš, voj ac afla pa om kari dušji mari bukal da apa. Sljedilecal pan la kasa hundi meržji.

¹¹ Atunšje zašjec lu kapu da kasä: "Učitelju antraba, Hundi aj soba am kari pot manka večera da Pasha ku učenici amej?"

¹² Jal cu arata atunšje soba sus pa kat mari sa opremilita ku kutotu. Fašjec pripremlje akulo."

¹³ Aša jej ur mers sa ur aflat stvarurlje kum Isus lju zas, sa jej ur fakut priprema da večera pa Pasha.

Zadnja večera lu Domn
(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Kand u vinjit vreme sa manšji una, Isus šu lot lok la masa, sa ku jal asre dvanaest (12) apostolur.

¹⁵ Jal u zas: "Ju am avut mari vojä sa am večera da Pasha ku voj majnti da šje uj patali ku morče.

¹⁶ Ju va zak ka nikad maj mult nu uj manka večera da Pasha majnti da šje nu su ispunuli am kraljevstva lu Dimizov."*

¹⁷ Atunšje u lot kljistar u vin sa u dat hvala alu Dimizov, sa u zas: "Loc asta sa amparcac antri voj.

¹⁸ Am napoj, ju va zak, ju noj be da plodu da strugur pan šje no vinji kraljevstva lu Dimizov."

¹⁹ Isus u lot pita, sa u dat hvala alu Dimizov, u rupt am dovä sa u dat la učenici aluj sa u zas: "Asta aj tela ame, kari u fost data pantru voj. Fašjec asta am angandalä da minji."

²⁰ Sa isto aša da pa mankari, jal u lot kljistaru dam kari toc ur be sa u zas: "Asta kljistar aj novi zavjet am sanžilje amnjov, kari aj varsat pantru voj.

²¹ Ujtacava ka izdajica ame aj la masa apropi da minji!

²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri ka aša are skris am nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!"

²³ Pa aje jej sor apukat sa sa antrebi una pa alt kari ar fašji aje.

Ponizni as maj mari am kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat antri jej, ka šjinji ar träbuji sa fija maj mari antra jej.

²⁵ Aša Isus u zas: "Kraljevi da asta svet vladalešci ku narodu pa koristu alor sa ari pučeri pa jej, sa jej sangur zašji ka fašji benji.

²⁶ Ali nu aj aša ku voj! Lasac pa maj mari dam voj sa fija hal maj ponizni, a hal maj batarn ka sluga.

²⁷ Aku šjinji aj maj mari, gostu la masa ili poslužitelju kari aj sluga? Hal kari aj la masa da nu? Ali ujtaci, ju mes ajšje ku voj ali ka sluga avostru.

²⁸ Voj ac rama ku minji pam anšjirkalurlje amelji.

²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijä, aša isto, ju voj da avovä,

* **22:16** Pasha u podsjetilit pa izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dam ropstvo dam Egipat kand u žrtvovalit birkä a jej u pus sanžji pa uša alu kasa alor. Pa slican način, Isus u manat pa birka alu Dimizov sa ku sanžilje alu Isus sa oslobodulaska pa narodu alor dam grehurlje alor. Isus am napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštä, jej ur slavali ka Dimizov lju izbavali.

³⁰ pravo sã mãnãc sã sã bijec la masa ame ãm kraljevstva ame, sã sã sãdec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dã kušnjur sã dã pretnjur sje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹ Isus u zãs: “Sã tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje sã vã iskušulaskã ka pã pšenica ãm sito.†

³² Ali ju mam arugat pãntu činji, dã ãnkriđala ata sã nu kadã. Sã tu trãbã sã ãmbãlurec ãm vjerã pã fraci atej kãnd vij ãm napoj la minji.”

³³ Petar u zãs: “Domnje ju mes spremañ sã mã duk ãm ãemicã sã sã mor ku činji!”

³⁴ Isus u ãntors vorba: “Lasã mã sã ac zãk kã kukošu no kukuruzu astãs majnti dã sje tu mi tãgãdi ãm tri rãndur kã nu mã kunošc.”

³⁵ Isus jarã lju ãntribat: “Kãnd vam mãnat afarã fãr dã ãibularuš sã fãr dã tãšc, ili cipiliš, arec ãm sjeva ka potreba?”

Jej u zãs: “Nu.”

³⁶ Ali jãl u svãtit: “Maj mejnkulo, dakã avec ãibularuš jec ku voj, sã isto aša sã taška sã dakã nu aj mač vindi šubac sã kumpãrã mač.‡

³⁷ Kã sigurno trãbã sã sã ispunulaskã sje are skris dã minji, anume: ‘Jãl are smatralit dã zločinac’– isto sje u zãs proroci dã minji trãbã sã sã ispunulaskã.”

³⁸ Atunšje jej ur zãs: “Ujtãci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jãl u ãntors vorba: “Aku ãj dãstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ãm gardu dã Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dã maslinur, kum ave jãl obiãaj sã fakã, sã uãenici aluj ur vinjit ku jãl.

⁴⁰ Kãnd u vinjit jãl pã lok, jãl u zãs alor: “Arugãcãvã dã aje sã nu kãdec ãm kušnjã!”

⁴¹ Jãl su maknulit ãndãrãt dã la jej aša dã parci ka kum aj vãrlji petrã, sã u kãzut pã ãinuc, sã sã aruga.

⁴² Jãl u zãs: “Tata, dakã tu gãndešc je kljištarusta dã patnjã dã la minji! Jarã nu fijã ame vojã mar ata fijã fãkutã!”

⁴³ Atunšje andalu dãm nor u vinjit sã lu ãmbãlurit pã jãl.

⁴⁴ Kum are ãm mari mukur jãl sã maj tari sã aruga. Sã znoju aluj su fãkut ãm kapljicur, dã sãñzi kura pã pãmãnt.*

⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dãm aruguminici sã u mers ãm napoj la apostoli aluj. Jãl lju aflat kum sã kulka činjic dã žalji.

⁴⁶ Aša jãl lju zãs: “Adãšje vã kulkãc? Skulãcãvã sã arugãcãvã sã nu kãdec ãm kušnjã!”

Isus ãj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷ Isus inka svite kãnd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dã pã jãl. Unu dãm jej are sã Juda unu dãm dvanaest (12) apostolur. Jãl u vinjit dã apropi la Isus sã lu surutat ãm ubraz.

⁴⁸ Ali Isus ju zãs aluj: “Juda, izdalešc pã minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli kãnd u vãzut sje su dogodulit jej ur ãntribat: “Domnu, sã nji bãçenj ku mačurlje?”

† 22:31 Đavao gãnde sã lji odvojulaskã dã la Isus ka kum seljak odvajalešci pšenica dã la ljuskã.

‡ 22:36 Kãnd uãenici majnti ur krenulit sã propovjedãlaskã, Isus are tari popularan a ominji ur arãtat gostoprinstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sã promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a uãenici trãbã sã sã pãzaskã sã fijã spremni sã sã osigurulaskã sã sã zašttilaskã.

22:37 Iz 53,12 § 22:38 *Aku ãj dãstul ku asta svat* Asta ar puçe sã fijã: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alciije vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gãndešci jej sã šce sã svitaskã dã aje kã ari mačevur: “Dãstul ãj asta svat dã mačevur”. Kãnd Isus svite kã ar trbuji sã kumpiri mačevur, jãl lji svite dã opasnost ku kari su afla. Jãl anume nu gãnde sã kumpiri jej mačevur sã sã borulaskã. * 22:44 ãm orikic starogrcki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

⁵⁰ Šă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băčec!” Jăl u pus măna pă ureci šă lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dă Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pă buntovnik?”

⁵³ Nikad nac răđikat njiš žježijtu protiv dă minji känd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră šă să vladalaskă tama.”†

Petar tăgădešci pă Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pă Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči.

⁵⁵ Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, šă kum šăđe lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej.

⁵⁶ Una tănără sluškinja lu văzut kă šăđi ăm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari šă u zăs dă pă aje: “Omusta are ku jăl isto.”

⁵⁷ Ali jăl u tăgădit šă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pă jăl!”

⁵⁸ Nu mult dă pă aje altu om lu văzut šă u zăs: “Spunji! Tu ješč unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zăs: “Ju nu šćuv dă šje svitešč!” Šă točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzăt.

⁶¹ Domnu su ăntors šă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri răndur.”

⁶² Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pă Isus ăš făšje šjuf dăm jăl šă ăl băče.

⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?”

⁶⁵ Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenče dă sudu alor.

⁶⁷ Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vă spuj nu mac ănkređi,

⁶⁸ šă să vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntoršji vorba.

⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u ăntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefăl dokazur maj mult nji trăbujă? Noj sāngur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šă rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari aș re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat.

² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dă jăl: “Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdălešci kă jăl ăj Krist Car.”

³ Pilat lu ăntribat: “Ješč tu Car dă Židov?”

Isus u ăntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmadă dă lumi, “Ju nam aflat njimika dă šje laș optužuli šă suduli.”

† 22:53 vladalaskă tama Aje ăj vreme känd Sotona lukră. 22:69 Ps 110,1

⁵ Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešci pã toc pã pãmãntu anos-tru.* Su apukat sã ânveci âm Galileja šă u vinjit âm Jeruzalem.”

Isus âm nenće lu Car Herod

⁶ Kãnd u auzãt Pilat kã sã svitešci dã Galileja, jăl u ântribat: “Aj omusta dãm loku Galileja?”

⁷ Kum are informiran Isus pri-padale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mãnat la Herod kari are âm Jeruza-lem atunšje.

⁸ Herod are fãlos kã veđi pã Isus. Kã dã mult gãnde sã âm vadã pã Jăl daje kã u auzãt mult dã jăl, šă Herod sã nadale kã lu viđe sã fakã čudur.

⁹ Herod svite mult, ântriba mulci, ali nu ju fost ântorsã njiš una vorba.

¹⁰ Mar popur šă učitelji dã zakonu alu Mojsije asre isto akulo šă jej ur zãs tari mar optužbur protiv dã Isus.

¹¹ Atunšje Herod šă stražurlje aluj aš fãšje šodã dãm Isus šă âm fãšje bulãnd. Jej lor âmbrãkat pã jăl âm haljinur dã Car šă lor mãnat la Pilat.

¹² Šă âm aje zã Pilat šă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus âm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pã mar popur šă pã alci vođur kari as re židovi šă pã gãrmadã dã lumi.

¹⁴ Jăl lju zãs: “Voj ac adus pã omusta kã bunule pã lumi ali ju vã uvjerãlesk kã kãnd âm ispicem nam aflat njiš šefãlj krivicã am jăl. Jăl nu aj duvinã njiš dã una krivicã dã šje ac optužulit.

¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik âm jăl, kapu lu mãnat âm napoj la noj. Jăl no fãkut njimika sã zavredilaskã kaznã dã morči.

¹⁶ Ju uj da sã âm bičalaskã benji benj šă luj slãbuzã.”

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ †

¹⁸ Ali jej ur mužjit âm grupur tari, “Ândãrãt ku omusta! Noj gãndenj sã âm slãbož pã Baraba!”

¹⁹ (Baraba are âm čemicã kã bunule pã lumi âm Jeruzalem šă u amurãt.)

²⁰ Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus šă aša lju svãtit alor âm napoj,

²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecãl pã krušji! Punjecãl pã krušji!”

²² Atunšje po treci rãnd, jăl lju svãtit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morči. Aša luj dã sã âm bičalaskã šă atunšje lãsa sã fugã.”

²³ Ali jej mužje šă maj tari, šă zahtje-vale sã âm pujã pã krušji. Šă napokon jej ur kãpãtat šje gãnde.

²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej.

²⁵ Aša âm tokmã ku zahtjevula, jăl u slãbuzãt dãm čemicã pã om šje u rãđikat bunã šă u amurãt ali jăl u ântors pã Isus la jej sã âm pujã pã krušji.

Pã Isus âm punji pã krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Šă kum lor dus ânđãrãt pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã čima Šimun, dãm varušu Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jăl sã dukã âm loku lu Isus.

²⁷ Multã lumi âm sljedile pã Isus šă mujer kari plãnžje šă žalale pã jăl.

²⁸ Isus su ântors la jej šă lju zãs: “Mu-jerilje dãm Jeruzalem, nu plãnžjec pãntu minji, mar plãnžjec pãntu voj šă pãntu kupiji avoštiri.

²⁹ Kã anume u vinji vremi‡ kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovulići aš elje kari nikad no ar avut šă injimilje kari

* **23:5** *toc pã pãmãntu anostru* Âm original skrijã: “pãm ântragã Judeja”. Ali ajišje sã odnosulešci pã rimska provincija “Judeja”, pã cijela domovina alu Židov. † **23:17** Âm bãtãrnji grčki rukopisur aj: 17 “Jej ave običaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slãbodã afarã.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ **23:29** Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist. Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit šă uništilit Jeruzalem šă u murit pã mulc Židovur. § **23:29** Âm aje vremi kupiji âm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã aj maj benji dã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori.

nikad nor purtat kupij ša cäcälje kari
nikad nor avut lapci äm jelji!'[§]

³⁰ Lume sor apuka atunšje sä zäkä
lu planinur: 'Kädec žos pä noj!' ša lu
đalur: 'Astupäcänji!'

³¹ Kä dakä fašji dastafelji stvarur lu
ljemnjilje verž, šje nar puće sä peci
uskat?''*

³² Akulo asre isto doj alci, amändoj
kriminalci kari träbä sä fijä pus pä
krušji sä mori ku Isus una.

³³ Känd ur vinjit pä loku šje sä čima
osu dä kap, jej lor apukat ša lor pus pä
krušji, una ku doj kriminalci, unu pä
desna, unu pä ljeva parće aluj.

³⁴ Ša Isus u zäs: "Tata Dimizovu am-
njov, jartälji kä jej nu šćijä šje fašji."†
Ša vojnici ur skos kockä sä sä ämperci
däm coljilje aluj äntri jej.

³⁵ Lume stäce ša sä ujta; ša vladarur
asre akulo ša älä räde: "Jäl u spasalit
pä alci. Aku dakä äj Krist, akuljes
dä la Dimizov, lasä sä sä spasalaskä
sängur!"

³⁶ Kätnjilje isto äš fäšje šjuf däm jäł.
Ša jej ur vinjit ša u ämbijet aluj ucät.‡

³⁷ Jej ur zäs: "Dakä ješć tu Caru dä
Židov, spasalešćici pä činji sängur!"

³⁸ Sus la kap are skris: "Asta äj Caru
dä Židov."

Doj kriminalc una pä krušji ku Isus

³⁹ Unu däm eje kriminalc kari äs
re puš pä krušji ku Isus älä vredile ša
jäł u zäs: "Dakä ješć tu Krist, atunšje
spasalešćici, ša pä noj isto!"

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pä elši
šä u zäs: "Nu ci frikä dä Dimizov?
Tärpälešć ista kazna ka jäł.

⁴¹ Tu ša ju šćenj ista pravedno kaz-
nalic. Noj anj kápätat kaznä dä
lukrurlje relji, ali omusta no fäkut
njimika."

^{23:30} Hoš 10,8 * ^{23:31} Uskat ljemnu maj tari ardi dä kit verđi ljemnu. Arđala značalešći patalalä ili kaznä. Isus are pä krušji ka verđi ljemnu daje kä jäł nu zaslužilit sä ardä (sä trpälaskä). Ominji kari u odbacalit pä Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sä ardä (sä patalaskä) dä grehurlje alor. † ^{23:34} Ša Isus u zäs: "Tata Dimizovu amnjov, jartälji kä jej nu šćijä šje fašji." Äm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. ^{23:34} Ps 22,18 ‡ ^{23:36} Ocät are jeftinä buturä kari obični ominj bije. Vojnici fäšje šjuf däm Isus ša äj däde jeftinä buturä alu šjinjiva kari äj kralj. ^{23:36} Ps 69,21 § ^{23:45} feringa äm Hram Asta feringä are 25 metara dä nalt ša odvajale svänt loku dä la Hram.

⁴² Atunšje ju zäs lu Isus: "Isuse,
ängändešćici tu dä minji känd vi vinji
äm kraljevstva ata."

⁴³ Isus ju zäs äm änturšjalä dä vorba:
"Anume, ju äc zäk: astäs vi fi ku minji
äm Raj!"

Morče lu Isus (Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Känd are hundiva däm njaza, are
äntunjerik äntreg pämäntu pän äm tri
(3) šasur.

⁴⁵ Sorilje are äntunjerik, ša feringa
äm HramŠ su tijet pä pola.

⁴⁶ Atunšje Isus u pläns äm graj tari
šä zäšje: "Tata äm mänjilje atelji ju puj
duhu amnjov." Känd u zäs Isus asta,
jäł u murit.

⁴⁷ Känd u väzut asta kapetanu šje u
fost, jäł u slavalit pä Dimizov kum u
zäs: "Omusta are sigurno pravedan!"

⁴⁸ Ša totä lume kari sor akuljes sä
vadä kum lor punji pä krušji, känd ur
väzut šje u fost, ur mers akasä ša äš
bäče dä žalji čepturlje.

⁴⁹ Ali toc kari älä kunušće pä jäł una
ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm
Galileja stäce ša sä ujta dä däparci.

Josip punji äm gropä pä Isus (Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sä čima Josip. Jäl are
član dä mari sud dä Židov. Bun om ša
pravedan

⁵¹ kari no dat pä prav la odlukurlje
šje ur fäkut ku Isus. Jäl are däm Ari-
mateja, unu varuš la Judeja ša are
däm unu kari ašćipta sä vijä kral-
jevstvo lu Dimizov.

⁵² Omusta u mers la Pilat ša lu
äntribat dakä poči kápäta tela lu Isus.

⁵³ Josip u lot žos pä Isus dä pä krušji
šä lu änvälit äm plahtä. Ša lu pus äm

gropă șje are sklesalită dăm petră âm kari inka njime no fost ângrupată.

⁵⁴ Zuva dă pripremă are șă zuva dă sămbăta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto âm sljedile. Jelji ur vâzut grupa, șă kum are tela aluj postavalită.

⁵⁶ Așa ur mers âm napoj șă ur pripremit uloj șă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pã zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult âm gropă

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elși zuva dă săptămână, are duminjika, tari dă điminjaca mujerilje ur mers la gropă, șă adușje uloj ku miros șje ur pripremit.

² Jej ur aflat petră* kã u fost ântorsă ândărât dă la gropă.

³ Kând ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus.

⁴ Șă atunșje, kând inka stăce akulo âm șok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji âm colji șje svitlăze.

⁵ Mujerilje sur ânfrikușat tari, kapu sur poklonulit pãn la pãmănt ku ubrazu șă ominji lgor zãs: “Adișje kutăc pã om âm kust ântră ominj morc?”

⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u uskrsnulit! Ângăndecăvã șje vu zãs jăl kând are inka âm Galileja:

⁷ “Trăbã ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat âm mănjlje lû ominji rej șă să mă puji pã krușji daje să uskrsnulaskã pã treća (3) zã.”

⁸ Atunșje jej sor ângăndit dă vorbilje aluj.

⁹ Kând sor ântors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur șă alu toc.

¹⁰ Jelji as re Marija dăm varușu Magdala, Ivana șă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur.

¹¹ Ali puveșce alu mujeriljelje lju su vâzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dă așa nu ljur ânkrizut.

¹² Ali Petar su skulat șă u aljirgat la gropă. Akulo u stat să să ujci âm nontru, șă u vâzut numa plahtă. Atunșje u mers âm napoj hundi are șă să ântriba șje u fost aje.

Isus să aratã la učenikur pã kalje âm Emaus

¹³ Âm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje âm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem.

¹⁴ Jej svite una ku alt șje u fost.

¹⁵ Atunșje kând svite șă kând să ântriba dă kutotu aje, Isus sângur u vinjit șă umbla ku jej.

¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu âm kunoskã pã Isus.

¹⁷ Isus lju ântribat pã jej: “Șă șje raspravljalec așa iskreno kând umblăc?” Șă jej or stat trișc.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ântors vorba: “Jeșc tu jedini stranac âm Jeruzalem kari nu șćijã șje u fost ajișe âm zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u ântribat: “Șje u fost?”

Jej ur ântors vorba: “Dă kutotu șje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bålour âm djelur, șă âm vorbi âm njenće lu Dimizov, șă la lumi.

²⁰ Mar popur șă anoștri poglavarur lor dat să sudulaskã pã Isus pã morči, șă jej lur pus pã krușji!

²¹ Noj nji nadalenj kã âm jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Șă astăs âm treća (3) zuva dă atunșje.

²² Ali pã aje kutotu orikići mujer dăm grupa anostră nju iznenadalit benji benj. Dă rãkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă.

²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit âm napoj să nji zãkã kã ur vâzut vizijã dă anđelj dă kari ur zãs kã Isus âm kust.

²⁴ Orikic dăm grupa anostră ur mers la gropă să vadă șă ur aflat kum

* **24:2** petră Asta are mar, isklesan okruglã petră dovoljno mari să askundã ulaz dă mărmanči. Trãbuje maj mulc ominj să maknalaskã petra. **24:7** Lk 9,22

ur spus mujerilje ali nu lor vāzut pā jāl.”

25 Šā Isus lju zās: “O voj ominj bulānž šā ām sufljičilje avoštři nu ščec spremni sā ānkriđec šje ur zās proroci!

26 Nar trābuji Krist sā patalaskā dā toći stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?”†

27 Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toći svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci.

28 Kānd ur vinjit đapropi ām lok hundi māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo.

29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej.

30 Atunšje kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor.

31 Aku oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit.

32 Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštři kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?”

33 Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej.

34 Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun.”

35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita.

*Isus sā aratā la učenikur
(Iv 20,19-23)*

36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stāće akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!”

37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh.

38 Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufljičilje avoštři?”

† 24:26 Asta svitešči dā vřemi kānd Isus u kápāta čast šā slava kānd jāl u fi car. ‡ 24:43 Asta u fākut sā lji areči kā nuj duh, kā duhovur nu mānānkā. § 24:49 āmbrākac ku pučeri dā sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupā pā osobā, ku aje u kápāta sila dā Svānt duhu sā svjedočulaskā lu alci dā Isus.

39 Ujtācāvā la pišjorilje amelji šā la mājilje amelji! Ujtācāvā ju mes! Punjec mājilje šā uvjericāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am.”

40 Kānd u zās asta jāl lju arātat mājilje šā pišjorilje.

41 Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkriđe, šā sā čudule. Jāl lju zās: “Avec ajiše šjeva dā mānkat?”

42 Jej jur dat aluj dārab dā pešći fript.

43 Isus u lot šā u mānkat ām nenće alor.‡

44 Isus lju zās: “Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurlje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ĩspunulaskā.”

45 Atunšje jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā prišjepi svāntā kenvija.

46 Jej u zās: “Asta āj skris ām svāntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām morc pā treća (3) zā.

47 Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābuji sā fijā propovjedalići ām numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem.

48 Voj ščec svedoci dā stvarurlješće.

49 Šā ju uj mānā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!”§

*Isus sā āntoršji ām nor
(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)*

50 Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rāđikat mājilje ām sus šā lju blagoslovulit pā jej.

51 Šā kānd lji blagoslovule pā jej, jāl u fost rāđikat šā dus sus ām nor.

52 Jej sā klanjale la jāl, šā ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem,

53 šā ām Hram cijelo vřeme āl blagoslovule pā Dimizov.